

Abstract

When thinking about museums, most people probably think about the collections and the preserving of items. But in Denmark, museums do more than that. The nationally acknowledge museums (currently there's 97 acknowledge museums) also must do research in their collections, according to the Danish Law of Museums.

Since 2004 all the nationally acknowledge museums in Denmark has been quality evaluated by the Danish Agency for Culture and Palaces. In the quality evaluations, every part of the museums work is being reviewed and graded on a scale from 'very unsatisfying' to 'very satisfying' – also the research. However, there's not a lot of literature about which requirements the museums should fulfill and the quality evaluations in general. When reading the quality evaluations, it's easy to see that many museums have problems researching, and gets negative quality evaluations. This is a problem, not only for the museums, but also for the society in general. Every year the nationally acknowledge museums gets millions of Danish kroner from the Ministry of Culture and the local municipalities to support the work at the museums.

In this master thesis, the quality evaluations of Danish museums in the period from 2011 to 2016 has been collected and analyzed – in total 52 quality evaluations from museums with cultural history as the main area of interests is included in this master thesis. The analysis tries to find exactly which requirements the museums must fulfill to do research according to the requirements of the Danish state. The analysis is split in to three parts: how much research should the museums make? Which requirements is there for the museum research? And did the requirements changed over time in the period?

Through the analysis it's concluded, that there's no minimum or maximum requirements to how much research the museums must publish. If you compare how much research the museum has published with who many academic employees, it shows that about 1.5 (or more) publications per academic employee over four years is satisfying to the Danish Agency for Culture and Palaces. But it seems that the Danish Agency for Culture and Palaces have different requirements for small museums (financially and staff) and who can write the research, according to the comments in the quality evaluations.

There's many requirements to the museum research. The requirements range from specific requirements to the content of the research like annotation, placing the research according to existing research, to the process of creating the research like who the receiver of the research is and the research must be in relation to field of responsibilities (geographically or by theme). there's no requirements for the education of the researcher or what kind of research (history, ethnology, sociology, etc.) but the researcher must be a permanent at the museum.

The requirements have changed over time. Until 2014 the museums got a research evaluation, that was the way of accepting museum research as research. Now, museums get the research accepted through peer review, which have made it more difficult for the small museums to produce research. Also, some requirements are valued important over time. There's more focus on the strategic part of research, like is the research worth the time and staff hours spend on it.

This shows that research-wise the museums have so many different requirements, that they museum can't keep up with them. Also, the Danish Agency for Culture and Palaces evaluates the museums in different ways depending on the size of the museum. The requirements of the research have changed over time, and makes it difficult for the small museum to lift their responsibilities on a level that the Danish state requires.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Indholdsfortegnelse.....	3
1. Indledning.....	4
2. Problemformulering	5
3. Begrebsdefinition	5
4. Forskningsdiskussion	13
5. Metode	22
6. Analyse	30
6.1. Hvor meget forskning skal museerne lave?	30
6.2. Hvilke krav er der til forskningens indhold?.....	37
6.3. Har kravene udviklet sig over tid?	48
7. Diskussion	52
8. Konklusion	55
9. Litteraturliste	57
9.1. Internet:.....	60

1. Indledning

Når man tænker på et museum, vil de fleste sikkert forbinde museer med genstande og udstillinger. Men museer er mere end det. Alle statsanerkendte museer i Danmark er underlagt Museumsloven, og skal derfor arbejde i henhold til de fem museumssøjler, som loven foreskriver: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Som modydelse får de statsanerkendte museer en pose penge, der skal sikre museernes drift samt at museernes opgavevaretagelse sker på tilfredsstillende vis.

Nogle vil måske mene, at det virker underligt, at museer skal bedrive forskning – som en lovmæssig besværlighed, der skal irritere museerne eller en bureaukratisk foranstaltning. Men ifølge Slots- og Kulturstyrelsen er museernes forskning et centralt element for museernes virke: *den (forskningen) er forudsætning for en systematisk og målrettet indsamling og en kvalitativ formidling af museets ansvarsområde*.¹ Forskningen kan sikre en god indsamling, skabe kvalitativ god formidling for museerne og har derved stor indflydelse på de andre museumssøjler, ifølge Slots- og Kulturstyrelsen – en styrelse under Kulturministeriet.

Hvert år modtager de statsanerkendte museer i Danmark flere millioner kroner sammenlagt, fra staten og kommunerne. Desuden kan museerne søge forskningsmidler eller puljer til forskningen. For at sikre, at museerne udfører arbejdet på tilfredsstillende vis og at staten (og skatteyderne) får noget i retur for pengene, udfører Slots- og Kulturstyrelsen løbende kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer. I disse kvalitetsvurderinger gennemgår Slots- og Kulturstyrelsen museernes arbejde punkt for punkt - derunder også forskningen. I kvalitetsvurderingerne kan man se, at mange museer har problemer med de forskningsmæssige forpligtelser. Mange museers forskning får kritik af Slots- og Kulturstyrelsen, og det er ikke ualmindeligt, at finde museer, der slet ikke har bedrevet forskning, i henhold til statens krav til museernes forskning.

For at kunne bedømme museernes forskning, hvor der kan være store tematiske spring fra et museum til et andet museum, anvender Slots- og Kulturstyrelsen sig af *det almene forskningsbegreb*, og dets tre niveauer: originalitet, transparens og gyldighed samt andre forskningsrelateret procedurer, fx fagfællebedømmelse. Desuden laver Kulturministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen flere skrivelser, hvor museerne får forklaret, hvilke krav deres forskning skal indfri. Problemet med det almene forskningsbegreb er, at der ikke eksisterer meget litteratur om begrebet, og det derfor kan være svært for museerne at vide, hvad begrebet præcist indbefatter, samt hvad museerne skal gøre for at opkvalificere forskningen.

¹ Kvalitetsvurdering af Energimuseet (2014), side 10. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurderinger/2014/Kvalitetsvurdering_2014_-_Energimuseet.pdf - besøgt d. 10.7.2017.

Desuden, er forskning ikke bare forskning. Der findes mange typer af forskning. Kulturministeriet, Slots- og Kulturstyrelsen, og mange museumsansatte, bruger begrebet 'museumsforskning' om museernes forskning. Men er museumsforskning en speciel type af forskning, og hvad gør den i så fald speciel? Det kulturpolitiske felt er under konstant ændring med skiftende regeringer, skiftende prioriteringer og målsætninger samt nye love, som museerne skal indpasse forskningen til. Så museerne har fået en større opgave for, når det gælder om at opfylde den danske stats forventninger til forskning.

Dette speciale handler om, hvilke forventninger den danske stat har til museernes forskning og hvad museerne skal gøre for at indfri kravene på tilfredsstillende vis i perioden 2011 - 2016. Den danske stats forventninger til museernes forskning, kommer til udtryk i kvalitetsvurderingsrapporterne, der bliver foretaget af Slots- og Kulturstyrelsen.

2. Problemformulering

Dette speciale er en undersøgelse af hvilke krav, der er til museernes forskning og hvordan det blevet praktiseret af Slots- og Kulturstyrelsen i perioden 2011 - 2016. Casen er de statsanerkendte museer med kulturhistorie som hovedansvarsområdet. I denne periode, har Slots- og Kulturstyrelsen foretaget 52 kvalitetsvurderinger af statsanerkendte museer med kulturhistorie som det primære ansvarsområde. Problemformuleringen for specialet lyder som følgende:

Hvilke krav skal de kulturhistoriske museer indfri, for at forske i henhold til den danske stats forventninger til forskning på statsanerkendte museer?

For at kunne operationalisere problemformuleringen, er der valgt tre fokuspunkter, som analysen er bygget op omkring. Fokuspunkterne lyder som følgende: 1) hvor meget forskning skal museerne lave? 2) Hvilke krav er der til forskningens indhold? samt 3) Har kravene udviklet sig over tid?

3. Begrebsdefinition

Forskning er ikke bare forskning. Der findes mange typer af forskning og der er mange meninger, om hvad forskning er, hvilket dette afsnit vil belyse. Mange forbinder forskning og videnskab – nogle vil endda sige, at der er tale om to sider af samme sag. Der er dog den forskel, ifølge Faye og Emmeche, at videnskab er institutionaliseret viden, der bygger på en række normer, der skal sikre konsensus og objektivitet. Videnskab er forskning, der er blevet alment godkendt.² Så forskning fører til ny viden. I bogen *Hvad er forskning?* beskriver Claus Emmeche og Jan Faye forskellen mellem forskning og viden således: *forskning er en social*

² Emmeche, Claus og Faye, Jan (redaktører): "*Hvad er forskning?*", Nyt fra samfundsvidenskaberne, 1. udg., 2010, side 10.

aktivitet, der har til formål at give os viden om forhold, som vi ikke kan få oplysninger om ved den umiddelbare omgang med kendsgerningerne. (...) *Forskning producere viden. Forskning er en tillært færdighed, som er styret af iboende sociale værdier, metodologiske standarder og fælles epistemiske normer og traditioner.*³

Søger man på begrebet forskning på Wikipedia, findes der en overordnet, men ikke videre nærgående definition af forskningsbegrebet: *forskning betegner den grundige videnskabelige undersøgelse af et område, f.eks. en sygdoms årsager eller historiske kilder. En person, der udøver denne virksomhed, kaldes en forsker.*⁴ Ordet videnskab betød oprindeligt 'at skabe viden', men denne definition er efterhånden gået i glemmebogen. Peder Olesen Larsen beskriver ordets betydning i dag således: *Videnskab betegner i dag en verden, et domæne, et område (i samfundet), mens forskning betegner en proces.*⁵ Larsen mener desuden, at der i dag, er mere fokus (politisk, økonomisk og fra samfundet) på processen og, ikke mindst, produktet end selve vidensområdet.⁶

Ifølge Emmeche og Faye, findes der syv alment accepterede normer, som forskning skal leve op til, for at blive accepteret som viden. Normerne skal sikre, at forskerens arbejde bag forskningen (processen), er udført korrekt og i overensstemmelse med forskningsområdets bestemmelser. Normerne er som følgende:

- 1) Testbarhed
- 2) Offentlighed
- 3) Nytænkning
- 4) Forklaringskraft og/eller forståelsesdybde
- 5) Konsistens og sammenhæng med eksisterende viden
- 6) Objektivitet
- 7) Redelighed

Derimod, er der blot fire normer som forskning og forskeren skal overholde, ifølge den amerikanske sociolog Robert K. Merton. Merton, der bl.a. beskæftigede sig med at forske i forskning og processerne bag forskning, var en central person indenfor feltet omhandlende forskningsprocesser. I 1942, skrev Merton bogen *The Normative Structure of Science*. I bogen fremlagde Merton fire normer, som forskeren skulle overholde i sit arbejde. Selvom normerne er mere end 75 år gamle, og er meget idealistiske, bliver de stadig brugt i dag.⁷ De fire normer lyder således:

³ Emmeche, Claus og Faye, Jan: 2010, side 13.

⁴ <https://da.wikipedia.org/wiki/Forskning> - besøgt d. 30.5.2017

⁵ Larsen, Peder Olesen: "*Forskningens Verden – prydhave, nyttehøve, vildnis*", Aarhus Universitetsforlag, 1. udg., 2003, side 17.

⁶ Larsen, Peder Olesen: 2003, side 17.

⁷ Emmeche, Claus og Faye, Jan: 2010, side 13.

- 1) Communalisme: Fællesskabets ejerret over videnskabens resultater. Forskeren skal gøre sin forskning tilgængelig for andre forskere. Til gengæld får forskeren anseelse for sine resultater. (Dette gælder dog ikke patenter)
- 2) Universalisme: Pålideligheden skal vurderes ud fra fælles, alment accepterede og intersubjektive metoder og regler. Udfaldet må ikke variere på baggrund af køn, religion, alder, osv.
- 3) Upartiskhed: Videnskab udvikler sig kun hvis den er uafhængig af private eller politiske interesser – derfor strider meget, af den moderne strategiske forskning imod dette punkt.
- 4) Organized scepticism: Videnskabelig viden er foreløbig og skal stille sig kritisk an i forhold til sine egne påstande (peer review eksemplificere normen)⁸

Ovennævnte normer skal forskning indfri, ifølge Merton. Men hvilke typer forskning findes der? Ifølge Emmeche og Faye, skelnes der mellem fire typer forskning, hver med egne karakteristika. Nogle typer af forskning nyder større politisk interesse end andre, fordi nogle typer af forskning kan skabe arbejdspladser og derved skatter til staten. At der er politiske interesser i forskning strider imod Mertons tredje norm, men som tidligere nævnt er de Mertons normer idealistiske. Emmeche og Faye beskriver, at forskningsbegrebet traditionelt opdeles i fire kategorier, afhængig af hvilket formål forskningen har:

- 1) Grundforskning: Undersøgelser af verden, samfundet og mennesket ud fra grundlæggende principper, der antages at styre den. Det er en teoretisk forståelse af verden. Det handler om, at etablere et kendskab til lovmæssige sammenhænge og/eller strukturer.
- 2) Anvendt forskning: Bruger tilgængelig viden til at undersøge og forklare konkrete fænomener, fx i vejret eller samfundet. Her kan sociologi nævnes, som et godt eksempel.
- 3) Strategisk forskning: Har til hensigt at udvikle forretningsområder, der har potentiale til at få erhvervmæssig og/eller teknologisk succes (fx energiforskning eller bioteknologi). Denne type forskning, bliver beskrevet som "*at komme fra forskning til faktura*". Politisk set, har denne type forskning den højeste prioritet, da dens samfundsøkonomiske nytte- og brugsværdi oftest er højere end de andre typer forskning.
- 4) Udviklingsarbejde: Erhvervslivets udvikling og finjustering af fx en teknologi eller et produkt. Det handler om, at tilpasse produkter, viden, mm. til brugernes eller aftagerens behov.⁹

I denne sammenhæng er det interessant, at notere, at den forskning museerne laver ikke passer fuldkomment ind i nogle af kasserne, men har kendetegn fra grundforskning og strategisk forskning. Museernes forskning bliver nok anset som værende grundforskning, men tanken bag museernes forskning

⁸ Emmeche, Claus & Faye, Jan: 2010, side 14

⁹ Alle definitioner er fra: Emmeche, Claus & Faye, Jan: 2010, side 18-19

er kraftigt inspireret af strategisk forskning, fx når museerne skal vurdere, om forskningen har kostet for meget i forhold til udbyttet eller andre kvalitative krav, som Slots- og Kulturstyrelsen har opsat. Dog har museernes forskning den forskel fra strategisk forskning, at aftageren af forskningen er museet selv samt andre museer, og ikke en betalende rekvirent. Det er også værd at bemærke, at der ikke er fælles konsensus i litteraturen, om hvad anvendt forskning er. For den anerkendte forsker John Ziman, er strategisk forskning ikke forskning, men derimod er det blot at finde nye anvendelsesmetoder af den eksisterende viden.¹⁰ Dermed mener Ziman, at grundforskning og anvendt forskning er det samme, da forskellene efterhånden er blevet udvasket.¹¹ Ziman beskrev strategisk forskning på følgende måde, der skiller sig ud fra Emmeche og Fayes definition: *In the current parlance of science policy the term "strategic" is supposed to be restricted to "generic research on potentially awarding disciplines or technologies", indicating that a managerial rein is being on sheer curiosity.*¹²

Kirsten Drotner bruger de samme begreber som Emmeche og Faye. Dog stiller Drotner begreberne op imod hinanden: det ene begreb får en betydning i forhold til dets modstykke og får sin berettigelse i forhold til dets modstykke. Drotner mener, at Emmeche og Fayes måde, at se definere forskning er gammeldags, da de ikke tager højde for, at forskning er blevet mere en forretning og at forskerne er i konkurrence med hinanden, samtidig med at være kollegaer på samme tid. I dagens Danmark, er den frie forskning under pres, ifølge Drotner. Hun mener, at opdelingen bør se således ud:

- Fri forskning - Strategisk forskning
- Basisforskning - Konkurrenceudsat forskning
- Grundforskning - Anvendt forskning¹³

Denne opstilling bygger Drotner på nogle lovgivningsmæssige definitioner af begreberne, fx er fri forskning og strategisk forskning modsætninger, idet den fri forskning er baseret på forskerens eget initiativ (også kaldet *bottom-up forskning*), mens den strategisk forskning er baseret på politisk prioriteret emner (*top-down forskning*).¹⁴ Drotner nævner her universiteterne som eksempel. Ifølge lovgivningen har museerne forskningsfrihed: *Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabsetik*, står der i lovgivningen. Men universiteterne skal samtidig *foretage en løbende strategisk udvælgelse, prioritering og udvikling af sine forsknings- og uddannelsesmæssige fagområder.*¹⁵ Det naturlige spørgsmål er: hvordan skal

¹⁰ Larsen, Peder Olesen: 2003, side 20.

¹¹ Ziman, John M.: *"The Rise of the Concept of 'Strategic' Research"*, Cambridge University Press, 1994, side 33

¹² Ziman, John M.: 1994, side 37

¹³ Drotner, Kirsten: *"Hvad er egentlig fri forskning? fire formodninger og et faktum"*, Magasinet Humaniora, maj 2009, side 4.

¹⁴ Drotner, Kirsten: maj 2009, side 4.

¹⁵ Drotner, Kirsten: maj 2009, side 6.

universiteter udnytte deres forskningsfrihed samtidig med at foretage strategiske prioriteringer? Drotner beretter om, at dette har givet store problemer på det institutionelle og personlige niveau på universiteterne. Det er dette modsætningsforhold, der gør at fri forskning og strategisk forskning er modsætninger, ifølge Drotner. Man kan se nogle sammenhænge til museernes forskning – mere om dette kommer i analysen.

En anden måde, der skelnes mellem typer af forskning er mellem *den offentlig forskning* og *den private forskning*. Denne opdeling er en mere sort/hvid måde, at opdele forskning på. Denne opdeling angiver, hvem der betaler for forskningen. Den offentlige betalte forskning, udføres først og fremmest på universiteterne, men også på andre offentlige eller statslige videns- eller forskningsinstitutioner, fx et statsanerkendt museum. Begrebet vidensinstitutioner omfatter både teknologisk rådgivning (private rådgivningsfirmaer såvel som de godkendte teknologiske serviceinstitutioner) og forskning (dvs. universiteter og sektorforskningsinstitutioner).¹⁶ Søger man på ordet vidensinstitution, vil man opdage, at ordet bliver brugt i forbindelse økonomi og vækst – ligesom den eneste definition, det var muligt at finde på dansk, stammer fra Erhvervsfremmestyrelsen. Der tales ofte om 'universitetsforskning' eller 'sektorforskning', der udføres i ministeriernes forskningsafdelinger, fx indenfor miljø, jordbrug eller socialforsorgen. På engelsk omtaler man universiteternes forskning som '*academic research*' eller '*research in academia*', hvorimod den danske oversættelse 'akademisk forskning' ikke har vundet indpas i sproget.¹⁷ Modsat den offentlige forskning, er den private forskning, eller erhvervlivets forskning, er den privat betalte forskning, der skal resultere i med sorte tal på bundlinjen. På engelsk omtaler man den privat betalte forskning som *industrial research*.¹⁸

Det er dog ikke alle, der mener at man kan putte forskning i kasser. En af dem er Kirsten Hastrup. Ifølge Hastrup, kan forskning være mange ting, men aldrig forlade de grundprincipper, som forskning er baseret på. Hastrup mener, at forskning er relativistisk, forstået på den måde, at ingen ejer en endelige definition af forskning. Hun beskriver forskning således: *Forskning kan ikke gradbøjes. Forskning er derimod overordentlig varieret, fordi den altid må bøje sig i retning af den del af virkeligheden, eller det materiale, der forskes i. Målet for forskningen er at skabe en viden, der kan deles med andre, i form af teoretiske refleksioner, der skaber nye forbindelser; dermed fjører de noget til verden ('ekspressive' teorier) snarere end simpelthen at 'beskrive' den i særlige begreber ('designative' teorier).*¹⁹

Hastrup vil ikke putte forskning i kasser, men bruger alligevel to begreber (*ekspressive* og *designative*). Derved kategoriserer hun forskning og putter forskning i en kasse. Det er interessant, at Kulturministeriets nedsatte

¹⁶ Definition fra Erhvervsfremmestyrelsen:

<http://www.statensnet.dk/pligtarkiv/fremvis.pl?vaerkid=12896&repid=0&filid=1310&iarkiv=1> – besøgt d. 26.6.2017

¹⁷ Larsen, Peder Olesen: 2003, side 25.

¹⁸ Larsen, Peder Olesen: 2003, side 25.

¹⁹ Hastrup, Kirsten: "*Designforskning: mellem materialitet og socialitet*", Danmarks Designskole, 2006

arbejdsgruppe, der havde til formål at bl.a. at definere forskning, selv refererer til Hastrups definition af forskning, som værende *en definition arbejdsgruppen kan tilslutte sig*.²⁰

Men hvad gør museernes forskning speciel – hvis den overhovedet er speciel? Svaret kan man måske finde hos Kulturministeriet. Museerne i Danmark er under Kulturministeriets område. Kulturministeriet har flere forsknings- og vidensinstitutioner under sig, fx indenfor design, kunst, sport eller historie. Under Kulturministeriet er Slots- og Kulturstyrelsen, der er en styrelse med fokus på de kunst-, kultur- og naturhistoriske museer samt herregårde og slotte i Danmark. Slots- og Kulturstyrelsen har lavet en række krav og anbefalinger, som eksempelvis museerne skal overholde, når de forsker. Når det gælder museernes forskning, refererer Slots- og Kulturstyrelsen ofte til Kulturministeriets overordnede regler samt '*det almene forskningsbegreb*', og at forskningen skal leve op til dette begrebs *almene krav*. Det almene forskningsbegreb er bygget op om tre niveauer eller begreber: *originalitet*, *transparens* og *gyldighed*. Originalitet omhandler, *at forskningen udvikler ny viden, indsigt og erkendelse*.²¹ Transparens er defineret som *anvendelsen af relevante metoder og teoridannelser* og gyldighed er, at forskningen kan *redegøre for arbejdets forhold til relevante vidensområder*.²² Derudover skal statsanerkendte museer også overholde Museumsloven samt Driftstilskudsloven. Læser man Museumsloven, står der følgende krav til de statsanerkendte museers forskning:

- At museet skal have en rimelig faglig standard
- At museet skal forske indenfor sit vedtægtsbestemte ansvarsområde
- At museets forskning skal være forbundet til museets andre hovedopgaver (indsamling, bevaring, registrering og formidling)
- At gennem bl.a. forskning skal museet i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv:
 - 1) Aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre den tilgængelig og vedkommende.
 - 2) Udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund.
 - 3) Sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse. (Museet skal samarbejde med andre statslige og statsanerkendte museer herom)
- Museet skal stille sin samling og dokumentation til rådighed for forskning.²³

²⁰ Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 36.

²¹ Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 42.

²² Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 42.

²³Fundet online via: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=162504> – besøgt d. 29.5.2017

På enkelte områder, lapper det almene forskningsbegreb og Museumsloven ind over hinanden. Museumsloven er temmelig vag i dens formuleringer, og kan tolkes på flere måder. Derfor har Slots- og Kulturstyrelsen lavet flere bekendtgørelser, der nærmere forklarer og specificere, hvad og hvordan museerne skal gøre forskningsmæssigt. Slots- og Kulturstyrelsen har desuden flere anbefalinger til statsanerkendte museer, der er en form for, opsummeringer af bekendtgørelserne. Følgende, er hvad museerne får anbefalet af Slots- og Kulturstyrelsen:

- Museet har en nedskrevet forskningsplan
- Forskningsplanen skal indgå i museets overordnede strategi for den samlede virksomhed
- Museets forskning lever op til det almene forskningsbegrebs krav om originalitet, transparens og gyldighed.
- Museet publicerer sin forskning i relevante fagfællebedømte medier nationalt og internationalt
- Museet indgår i relevante faglige netværk og forpligtende forskningssamarbejder med andre museer og vidensinstitutioner nationalt og internationalt.
- Museet evaluerer systematisk sine forskningsprojekter.²⁴

Man kan se nogle elementer fra strategisk forskning, fx strategier for museets forskningsvirksomhed samt løbende evalueringer af forskningen, der er blandet med krav til, hvad forskningen skal indeholde og hvad der gør forskning til god forskning. I analysen, kommer der mere om, hvordan disse anbefalinger bliver håndhævet i praksis af Slots- og Kulturstyrelsen.

Ifølge Peder Olesen Larsen, har alt forskning et formål. Spørgsmålet er bare, hvem der har opsat målene for forskningen og hvorfor?²⁵ Det interessante ved museernes forskning er, at modtageren er en meget bred gruppe: alle borgerne i Danmark, er i bund og grund potentiel modtager. Men kravene til forskning er, ifølge kvalitetsvurderingerne, at forskningspublikationerne skal skrives til fagfælle på andre museer eksempelvis. Derimod er betaleren for forskningen staten, kommunen og, i sidste ende, borgerne der betaler skat. Forskningen kan (ideelt set) senere komme offentligheden til gode, i form af nye udstillinger, byvandring eller andre museale arrangementer. Hvis museerne laver en publikation til den brede offentlighed, bliver det kaldt forskningsformidling og vil ikke tælle som forskning i kvalitetsvurderingen. I analyse-afsnittet kommer jeg nærmere ind på forskellen mellem forskning og formidling på de statsanerkendte museer.

²⁴ Slots- og Kulturstyrelsen: *Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer*, januar 2016. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Krav_og_anbefalinger_til_statsanerkendte_museer_-_final.docx.pdf - d. 29.5.2017.

²⁵ Larsen, Peder Olesen: 2003, side 40

Kulturministeriets definition af forskning er inspireret af OECD's (*Organization for Economic Co-operation and Development*, de industrialiserede landes samarbejdsorganisation) definition af forskning og eksperimentel udvikling, der er baseret på Frascati-manualen fra 1963 (Frascati Manualen er siden blevet revideret og opdateret – senest i 2003). Frascati Manualen er navngivet efter den italienske by, hvor det afsluttende møde om manualens udformning fandt sted. Den 290-sider lange Frascati Manual, er en forklaring af forskning i et samfundsøkonomisk perspektiv: forskning er business og målet er økonomisk gevinst. I Frascati Manualen er der ingen overordnet definition af hvad forskning er. Men manualens vigtigste formål er, at opsætte en international standard for forskningsstatistik. Som der står i Kulturministeriets *Forskningsstrategi for Kulturministeriets* er følgende manualens opgave: *Frascati Manualen er blevet etableret som den internationalt anerkendte standard for udarbejdelsen af statistiske undersøgelser af forsknings- og udviklingsaktiviteter.*²⁶ Frascati Manualen kommer med definitioner på flere forskningsudtryk, fx basisforskning og anvendt forskning men også begrebet forskning og udvikling. I dag er manualen brugt af flere nationale og internationale myndigheder, der har med forskning at gøre, bl.a. fordi Frascati Manualens definitioner gør det muligt, at måle og veje forskningens kvalitet og sammenligne naturvidenskabelig forskning med fx historisk forskning eller forskning i lingvistik. Samtidig gør Frascati Manualen, det også muligt, at måle forskningen internationalt og sammenligne én nations forskningen med forskningen fra andre nationer.²⁷ Overordnet indeholder Frascati Manualen tre typer forskning:

- Grundforskning: er originalt *eksperimenterende eller teoretisk arbejde*. Formålet med denne type forskning er, at skabe ny viden eller en ny forståelse UDEN at forskeren, har nogen specifik anvendelse i sinde med forskningen.
- Anvendt forskning: er *originale undersøgelser*, hvor forskeren har henblik på at opnå ny viden med et praktisk mål eller en køber/aftager for øje.
- Udviklingsarbejde: er systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.²⁸

Grundforskning er anset som forskning uden et formål, derimod har de andre typer forskning, et praktisk mål eller at forbedre det nuværende produkt. Grundforskning er anset som ligegyldigt. Frascati Manualen opstiller desuden en række kriterier, i form af spørgsmål, som forskeren (eller virksomheden) bør stille sig selv i forbindelse med forskning. Spørgsmålene handler om mange aspekter af forskning, fx hvor meget afsat

²⁶ Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 37.

²⁷ Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 45.

²⁸ Forskningsstrategi for Kulturministeriets område, 2009, side 14.

personale der er brug for, hvilke metoder der skal bruges i forskningen eller hvordan forskningen bliver finansieret – hvem kunne have interesse i forskningens resultater?²⁹ Det er værd at bemærke, at flere af spørgsmålene, kan man finde i kvalitetsvurderingerne af statsanerkendte museer samt i vejledninger og vurderinger til museerne forskningsstrategi i Danmark.

Sammenligner man OECD's definitioner med Emmeche og Fayes definitioner, ser man nogle klare forskelle, fx handler Frascati manualens definition om forskerens intentioner med forskningen: hvad skal forskningen kunne? Hvem er potentiel bruger? Og hvordan kommer de til at bruge den? Det hænger sammen med, at Frascati Manualen handler om forskning og udvikling (development) i et økonomisk perspektiv. Derfor indeholder Frascati Manualen ikke begrebet strategisk forskning, da det strategiske element er inkluderet i de tre andre begreber. Disse forskelle gør, at begrebet forskning bliver målbart. Det er disse begreber som Kulturministeriet har bygget deres definition af forskning samt det almene forskningsbegreb på. Man kan i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af kulturhistoriske museer se flere eksempler, på at OECD's definitioner skinner igennem på kravene til museernes forskning samt vurderingen af forskning. Kvalitetsvurderingerne er Slots- og Kulturstyrelsens måde, at måle museernes virke – herunder også museernes forskning. Slots- og Kulturstyrelsen fokuserer på, at museerne skal evaluere deres forskning og vurdere, om forskningen har været de ansattes tid og museets penge værd.

I dette afsnit har man kunne læse, at der er forskellige måder at definere forskning. Robert Merton, der er blandt de centrale forskere, beskæftigede sig med at definere forskning, og siden hans idealistiske fremstilling af forskningsbegrebet, er der sket meget med forskning. Den definition som Slots- og Kulturstyrelsen bruger, som også er udbredt i Danmark, fokuserer på forskning som en vare, der skal skabe økonomisk vækst. Hvis man skal putte museernes forskning i en kasse, hører forskningen under begrebet grundforskning, men har mange træk tilfælles med strategisk forskning. Derfor er der ligeså meget fokus på det endelige produkt (forskningen), som på processen til at nå dertil, når forskningen skal vurderes af Slots- og Kulturstyrelsen.

4. Forskningsdiskussion

Overordnet set, eksisterer der ikke meget egentlig litteratur om museernes forskning eller statens krav til museernes forskning i Danmark. Litteraturen er begrænset til nogle artikler i museumsrelevante tidsskrifter, fx ODM's medlemsblad eller Nordisk Museologi. Desuden bliver emnet oftest skrevet i forbindelse med nye lovgivninger træder i kraft eller ved større museumsseminarer, hvor forskning har været på dagsorden. Der

²⁹ Frascati Manualen, 2002 revisionen, side 91, fundet online:
http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Frascati.pdf

er dog flere artikler og debatindlæg, hvor museernes forskning spiller en sekundær rolle indholdsmæssigt. Litteraturen om museumsforskning, og hvordan den adskiller sig fra universiteternes forskning, i Danmark kan dateres tilbage til 1992, hvor de første forsøg med kvalitetsvurderinger af museerne i Danmark blev foretaget. Først og fremmest, er det blevet diskuteret om museernes forskning er noget specielt, og i så fald hvordan? Her har bl.a. Peter Nørgaard Larsen, Hans Dam Christensen og Kirsten Hastrup blandet sig debatten.

Peter Nørgaard Larsen, der er forskningschef på Statens Museum for Kunst, mener, at museernes forskning er funderet i genstanden, hvilket gør forskningen speciel – både på de kunst- og kulturhistoriske museer. Nørgaard Larsen mener, at forskning er et centralt element i museets daglige arbejde. Eksempelvis mener han, at museerne selv skal bestemme, hvilke genstande der indsamles ud fra museets egen forskningsstrategi. På det punkt, er Nørgaard Larsen enig med Slots- og Kulturstyrelsen, selvom han godt kunne tænke sig mere selvbestemmelse for museerne i praksis. Med hensyn til fagfællebedømmelse af museernes forskning, er han uenig med Slots- og Kulturstyrelsen. Han mener, at Kulturstyrelsen skal have mindre fokus på publikationsmediets status, om det er fagfællebedømt og hvilken uddannelsen forskeren har. Derimod, skal fokus være på bedømmelsen af kvaliteten af det enkelte stykke forskning i kvalitetsvurderingen. Peter Nørgaard Larsen har senere stillet forslag, om at lave et fælles musealt og fagfællebedømt tidsskrift i Danmark, hvor artiklerne og forskningen skal udgives på engelsk, for at leve op til statens krav om internationale standarder for museernes forskning.³⁰

Hans Dam Christensen, lektor ved Danmarks Bibliotekshøjskole, mener, at forskningen på museer er speciel, fordi den er så tæt forbundet til genstanden - modsat universiteternes forskning. Han mener dog ikke, på trods af erkendelsen om genstandenes væsentlighed, at forskningsfeltet overordnet set bestemmes af det enkelte museums lovgivningsmæssigt anviste område (jf. de fem museumssøjler). Altså, at museerne har/eller skal have en vis form for forskningsfrihed, og ikke skal tvinges til udelukkende at forske indenfor museets ansvarsområde, som det er praksis i dag. Hans Dam Christensen mener desuden, at museerne skal komme videre fra deres hidtidige forskningstraditioner, der har base i traditionel historieforskning og det traditionelle arbejde med kilder. Derimod, mener Christensen, at museerne bør kigge på nye præmisser såsom forskningens anvendelighed og samfundsrelevans (jf. anvendt forskning og strategisk forskning). Christensen mener, at forskning skal ses ligeså meget som museernes produkt, som museernes formidling er

³⁰ Peter Nørgaard Larsens indlæg ved forskningsseminar på Thorvaldsens Museums 12. marts 2007, arrangeret af Kunsthistorisk Fagligt Råd under Kulturarvsstyrelsen. Fundet i Sørensen, Signe M.E.: *Den museale forsknings fremtidsudsigter*, side 205.

et produkt. Museerne skal kunne konkurrere med forskning fra andre museer i ind- og udland – ligesom det er praksis på universiteterne, ifølge Hans Dam Christensen.³¹

Kirsten Hastrup, daværende formand for Kulturministeriets Forskningsudvalg og professor i antropologi ved Københavns Universitet, mener ikke, at museumsforskning er noget specielt eller anderledes end anden ”*offentlig forskning*”. Hun erkender dog, at museumsforskning er tæt forbundet til genstanden, men det er alt historisk forskning, ifølge Hastrup. I oplægget diskuterer Hastrup forskningsbegrebet, og gør det klart museerne skal være omstillingsparate og museernes forskning skal *inddrage genstande såvel som abstrakte teorier, der rækker ud over museernes fastlagte genstandsrammer*, ligesom Peter Nørgaard mener.³² Oplægget har haft det formål, at gøre museernes bekymringer mindre, i forbindelse med revisionen af Museumsloven, og fortælle museerne, at der ikke stilles anderledes eller større krav til dem end andre vidensinstitutioner i samfundet.

Som tidligere nævnt er litteraturen om museumsforskning ganske lille. Men i 2013 udgav Organisationen Danske Museer (ODM) et temanummer i medlemsbladet, om forskningen på danske museer. Temanummeret indeholdte fire artikler, hvor personer med forskellige erfaringer og indgangsvinkler til museernes forskning giver deres besyv med: fra museumsdirektørens daglige arbejde og problemstillinger med forskning, til den universitetsansatte lektors syn på museernes forskning. Alt fra en definition af museumsforskning til konsekvenserne af statens forskningskrav blev diskuteret i temanummeret.

Den første artikel i temanummeret, er ”*Forskning er forskning er forskning... eller?*” af Anne-Louise Sommer, rektor og designforsker ved Danmarks Designskole i København. Første del af artiklen, er et forsøg på at komme nærmere en egentlig definition af hvad forskning egentligt er, og deraf hvad der kendetegner kravene som Kulturministeriet stiller til forskning. Derefter, fortæller Sommer om de forskningsmæssige problemer, som fx design- og arkitektskolerne har haft, i forbindelse med at de er gjort til universitetsuddannelser. Sommer mener, at Kulturministeriets definition af forskning er kraftigt inspireret af OECD’s definitioner af forskning og udvikling – forskning skal bedømmes ud fra, hvor mange kroner den kan indtjene. Disse definitioner gør det muligt, at måle og veje forskning ud fra kvantitative parametre, ifølge Sommer. Sommer beskriver kravene til forskning på museer (og Danmarks Designskole) som besværlige og kritiserer, at forskningskravene ikke tager hensyn til enkelte videnskabers særegne kendetegn, hvilket har været et stort problem for de kreative uddannelser, der er blevet bacheloruddannelser, hvilket har gjort at uddannelserne nærmest må genopfinde sig selv. Sommer mener, at det er godt at stille krav til forskning, men at det skal

³¹ Christensen, Hans Dam: ”*Museumsforskning og forskningsformidling*”, Ny Dansk Museologi, 2005, red. Ane Hejlskov Larsen og Bruno Ingemann.

³² Kirsten Hastrups indlæg ved forskningsseminar på Thorvaldsens Museum 12. marts 2007, arrangeret af Kunsthistorisk Fagligt Råd under Kulturarvsstyrelsen.

gøres ud fra den enkelte videnskabs ståsted, og at alt forskning ikke kan skæres over én kam.³³ Her ses Sommers relativistiske tilgang til forskningsbegrebet tydeligt: viden er noget relativt, der får sin betydning i kraft af sin kontekst samt hvilke værdier den bliver tillagt.

Den anden artikel, er "*Museer og den hellige forskning*" af Ole Strandgaard. Strandgaard var i 1970'erne museumsinspektør på Nationalmuseet og var derefter forstander på Museumshøjskolen i Sorø. Hovedpointen med Strandgaards artikel er, at diskutere museerne som forskningsinstitutioner – men hvilken type forskningsinstitution er museerne? I den seneste revidering af Museumsloven, er der kommet et krav til '*kvalificeret forskning*' på museerne, hvilket Strandgaard ikke er tilfreds med. Strandgaard mener, at museerne allerede forsker i deres fortællinger og samlinger, og at kravet til forskning på ph.d.-niveau er at overbebyrde de mindre museer. Strandgaard mener desuden, at dette er en del af en større tendens i museumsverden, hvor man langsomt går fra den lokale og kollegiale *museumsverden*, til det topstyret og centralistiske *museumsvæsen*. Strandgaard mener, at politikerne – både på lokalt- og nationalt niveau – tror, at sammenlægninger er svaret på alle problemerne i museumsverden: "*Stort er godt, det er tidens mantra*"³⁴, som Strandgaard beskriver det. Lovgivningen er dum og er med til at kvæle de små og/eller lokale museer, fx Strandgaards lokale Museum Odsherred, der har fusioneret, og er blevet til Museum Sjælland, blot for at kunne leve op til kravet om kvalificeret forskning.³⁵ Slutteligt fortæller Strandgaard, at historien er fuld af ulykkelige skæbner, der er gået i graven med drømmen om det store videnskabelige gennembrud – og dette også kunne ske i museernes verden.³⁶ Strandgaard mener, at forskning kan være mange ting, ligesom Sommer. Men Strandgaard mener, at museumsforskning er noget specielt, med sine unikke genstande og de lokale fortællinger, der er i centrum. Strandgaard er imod, at museerne skal forske på den måde som Museumsloven beskriver.

Den tredje artikel, er Orla Madsens "*Forskning på Museum Sønderjylland*". Orla Madsen er museumsleder på Museum Sønderjylland, og beretter i artiklen om erfaringerne, der er gjort vedrørende forskning på Museum Sønderjylland. Overordnet set, er Madsen tilfreds med lovgivningen, da *forskningen er grundlaget for museets virke*. Madsen beretter, at de kun har haft gode erfaringer med, at bruge forskningen som rettesnor for hele museets virke på Museum Sønderjylland, som Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler. Desuden, har Museum Sønderjylland haft gode erfaringer med at opkvalificere ansatte ved at tilbyde dem et ph.d.-program i samarbejde med Syddansk Universitet. Samtidig med at den ansatte studerede og forskede på universitetet, skrev medarbejderen også forskningsartikler, som museet kunne bruge til at leve op til

³³ Sommer, Anne-Louise: "*Forskning er forskning... eller?*", i: Danske Museer, temanummer, februar 2013, side 11.

³⁴ Strandgaard, Ole: "*Museerne og den hellige forskning*", i: Danske Museer, temanummer, februar 2013, side 12.

³⁵ Strandgaard, Ole: februar 2013, side 12.

³⁶ Strandgaard, Ole: februar 2013, side 13.

kravene i kvalitetsvurderingerne samt at museet kan indrette nye udstillinger, for at formidle den nye viden. Madsen mener, at fordelene (og forskellen) ved museernes forskning er arbejdet med museets samlinger under vejledning fra museets ansatte, der kender genstandene OG samarbejdet med dygtige universitetsfolk, der har den teoretiske og videnskabelige tilgang, der er nødvendig for at lave forskning.³⁷ Overordnet set, er Madsen positiv stemt for begrebet museumsforskning, og han mener endda, at museumsforskning er en særlig fin form for forskning, da den kombinerer høj forskningskvalitet med det nære og menneskelige, som ifølge Madsen, nogle gange bliver glemt i universiteternes (til tider) elitære forskning.

Den fjerde og sidste artikel, er "*Synergi i museumsforskningen*" af Kirsten Drotner og Hans Dam Christensen. Begge forfatterne, er tilknyttet Center for Dansk Museumsforskning, og har derved en anden tilgang til museumsforskning end, fx Ole Madsen, der er ansat på et museum. Deres hovedpointe er, at forskningens langsigtede mål, ofte bliver fortrængt af mere kortsigtede mål på museerne, fx at levere forskning inden næste kvalitetsvurdering om få år. Drotner og Christensen mener, at et kendetegn ved museumsforskningen er, at forskeren er under et stort tidspres. Universitetsansatte forskere kan sagtens være tre, fire eller fem år om et enkelt forskningsprojekt, hvis resultatet bliver godt. Derimod bliver museerne bedømt ud fra kvantitative mål, om et bestemt antal forskningsartikler og krav til publikationsmedier, hvilket gør at museerne ofte tænker mere kortsigtet i forskningsindsatsen.³⁸ På nogle områder, bakker artiklen op om Ole Strandgaards kritik om for meget bureaukrati i lovgivning, men også Orla Madsens idé om, at bruge forskning som rettesnor for hele museets virke, og placerer sig derved midt imellem de to artikler.

Forfatterne til artiklerne har forskellige tilgange til emnet og beskæftiger sig i artiklerne, med forskellige områder indenfor museernes forskning. Alligevel, virker der til at være begrebsforvirring i artiklerne – man kan argumentere for at artiklerne ikke handler om det samme emne, selvom de alle bruger begrebet '*museumsforskning*'. Eksempelvis, beskriver Drotner og Christensen museumsforskning som værende museernes forskning OM museer. Ole Strandgaard mener, at museumsforskning er museernes arbejde MED deres genstande og fortællingerne fra museets geografiske eller tematiske ansvarsområde. Derimod mener Orla Madsen, at museumsforskning er en særlig god form for forskning, da museumsforskning både kan være genstandsbaseret forskning med universiteternes høje faglige standarder OG evne til at viderebringe af viden og erfaringer fra et museum til et andet.

Noget af denne begrebsforvirring kan stamme fra den tidligere litteratur om forskning på museer. I tidens løb har begrebet, og de generelle holdninger til emnet, ændret sig. Kigger man eksempelvis på Kirsten

³⁷ Madsen, Orla: "*Forskning på Museum Sønderjylland*", i: Danske Museer, temanummer, februar 2013, side 21.

³⁸ Drotner, Kirsten & Christensen, Hans Dam: "*Synergi i Museumsforskning*", i: Danske Museer, temanummer, februar 2013, side 23.

Strandgaards *"Museumsforskning: kan vi samles om nogle emner? Eller..."* fra 1992, der er et af de tidligste eksempler på brugen af begrebet 'museumsforskning' i Danmark. Baggrunden for Kirsten Strandgaards artikel, var et møde, hvor over 80 museer var inviteret. Mødet blev afholdt d. 30. januar 1992 på Thorvaldsens Museum med titlen: *"Nationalforskningsprioritering, veje og ønsker"*. Strandgaard indledte mødet med en tale, med udgangspunktet, at en fælles national forskningsstrategi for museerne i Danmark ville gavne alle museerne. Hun mente, at museumsinspektørerne ukoordineret valgte forskningsemner, og at *danske museer skyder med spredehagl i forskningen*.³⁹ Dette skabte problemer for museerne, da den seneste revision af museumsloven lagde op til at museerne også skulle bedømmes på deres forskning. Indtil da, havde det været amternes ansvar, hvilke emner museerne skulle forske i. Men amterne hjalp ikke museerne nok, mente Kirsten Strandgaard. Det eneste amterne gik op i var, *"at regionale kulturvariationer blev særligt prioriteret."* Flere retningslinjer, ville sikre en bedre forskning, argumenterede Kirsten Strandgaard for. Strandgaard mente ikke, at museumsforskning var noget specielt. For Strandgaard var forskning processen imod tilvejebringelse af ny erkendelse, og denne proces var ikke anderledes for museumsansatte end for universitetsansatte eller andre vidensinstitutioner – uanset om man havde en titel af bachelor, kandidat eller ph.d. Kirsten Strandgaard ville gerne have nogle fastsatte rammer for, hvad museumsforskning er, og hun foreslog at oprette et koordineringsnævn, der skulle koordinere museernes forskning – men uden Kulturministeriets indblanding.

I 1997 skrev Else Roesdahl artiklen: *"Om museer og forskning – set fra universitetet"*. Roesdahl var professor i arkæologi ved Aarhus Universitet og før det, kortvarigt ansat ved Nationalmuseet. Roesdahl argumenterede for, at museerne skulle have forskningspligt, da der lå store forskningsmæssige ressourcer på landets museer – og det var en skam ikke at udnytte disse. Interessant nok, nævner Roesdahl flere punkter, der i dag er med i kvalitetsvurderingsrapporterne, fx at dårlige opbevaringsforhold og manglende formidling på museerne, skulle have konsekvenser for museerne. Roesdahl mente dog ikke, at museerne skulle forske på samme måde som universiteterne – for det gjorde universiteterne jo allerede. Derimod, skulle man gøre samarbejdet mellem museer og universiteter stærkere, til glæde for begge parter, så den 'hårde' historieforskning på universiteterne kunne få et blødt og menneskeligt aspekt, som museernes samlinger indeholdte.⁴⁰

Et nærmere indblik i hvorfor og hvordan kvalitetsvurderingerne af museerne startede får man i Ellen Damgaards artikel *"Kvalitetsvurdering – hvordan og hvorfor"* fra 1998. Ellen Damgaard var ansat ved Lemvig Museum, der var blevet tilbudt at deltage i et pilotprojekt af Kulturstyrelsen. Projektet havde til formål, at styrke museernes indsats. Damgaard beretter, at de havde mange debatter på Lemvig Museum, om de skulle

³⁹ Strandgaard, Kirsten: *"Museumsforskning? Kan vi samles om nogle emner? Eller..."*, i Danske Museer, april 1992, side 22

⁴⁰ Roesdahl, Else: *"Om museer og forskning – set fra universitetet"*, Danske Museer, nr. 1, 1997, side 27-29.

deltage i projektet eller ej. På den ene side, ville Lemvig Museum gerne have input fra andre med en museumsfaglig baggrund, der potentielt kunne styrke museet for fremtiden. Men på den anden side, var de også bange for ministeriel indblanding og at miste det gode forhold til lokalområdet og Lemvig Byråd, hvis museet skulle vurderes på en skala fra 1 til 10, som de frygtede. Det første argument vandt. Herefter beretter Damgaard om kvalitetsvurderingsprocessen og hvilke kritikpunkter museet fik, fx at museet skulle skære ned på antallet af bygninger, at en fusion med andre museer i Lemvig-området ville være gavnligt for alle parter samt at museet blev introduceret til de nye begreber: *mission* og *vision*. Interessant nok, er disse anbefalinger stadig med i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger i dag. Desuden blev museets forskning gennemgået, dog uden en egentlig vurdering af forskning. Damgaard beskrev, hvordan Kulturministeriet var meget tilfredse med at museets forskning omhandlede Lemvig og omegn. Som Damgaard beskrev det, var formålet med kvalitetsvurdering at hjælpe museerne med deres image i lokalområdet, fx *ved at fortælle byråd, mm at det museerne levere, kan man ikke få andre steder til den beskedne pris af det nuværende offentlige tilskud*,⁴¹ hvilket har en snert af strategisk forskning over sig.

Herefter gik der mere end 10 år før emnet igen blev diskuteret. I 2009 udgav Kulturstyrelsen den 91-sider lange rapport "*Forskningsstrategi – for Kulturministeriets område*", hvor en nedsat arbejdsgruppe kom med forslag, til hvordan museumsverden skulle forstærke museernes forskning, og andre institutioner under Kulturministeriet. I rapporten er der flere forslag, der skulle danne grundlag for politikernes beslutninger (langt størstedelen af rapportens forslag blev senere vedtaget). I rapportens forord beskrives, hvorfor det er vigtigt med en revision af museumsloven således:

*"Der sker i disse år store ændringer inden for forskningens verden, hvor tendensen går i retning af større målretning af forskningsressourcerne, øget konkurrence og større fokus på forskningskvalitet og -resultater. (...) Det er vigtigt at sikre, at forskningsinstitutionerne på Kulturministeriets område tager bestik af disse nye tendenser og vilkår på forskningsområdet, sådan at institutionerne kan profilere sig og deltage i konkurrencen om forskningsressourcerne såvel nationalt som internationalt."*⁴²

Arbejdsgruppens formål var bl.a. at klarlægge hvad forskning er, at belyse vilkårene for forskning, hvilken rolle forskning har for Kulturministeriets institutioner samt at drøfte anvendelsen og udviklingen af en forskningsindikator. Rapporten kommer med nogle krav til museernes forskning, bl.a. at forskningen skal være af en rimelig faglig standard, at museerne skal bruge deres genstande og registrering i forskningen samt at forskningen skal være relateret til museets ansvarsområde. Rapporten gør det klart, at forskningen på

⁴¹ Damgaard, Ellen: "*Kvalitetsvurdering – hvordan og hvorfor*", FRAM: Fra Ringkøbing Amts Museer, 1998, side 55.

⁴² "*Forskningsstrategi - for Kulturministeriets område*", udgivet af Kulturministeriet, marts 2009, side 5. Fundet online: http://kum.dk/uploads/tx_templavoila/Forskningsrapport_2009.pdf - d. 25.4.2017

museer både kan være af historisk og museologisk karakter. Desuden præsenterede rapporten, at museerne skulle have en forskningsplan, og at denne skulle være en del af museernes mission og vision. I rapporten, er der en længere diskussion, om forskningsbegrebet og en forklaring af hvad Kulturministeriets definition af forskning er. Kulturministeriet fik deres inspiration til deres definition fra (deres selvopfundne begreb) 'Det almene forskningsbegreb'. Det almene forskningsbegreb har tre søjler: almen gyldighed, transparens og originalitet. Det almene forskningsbegreb bliver statsanerkendte museers forskning vurderet ud fra i dag.

I 2011 kom opfølgeren "*Udredning om fremtidens museumslandskab*" fra Kulturministeriet. Udredningen havde til formål, at styrke museerne overfor fremtiden ved at belyse rammebetingelser og grundlæggende præmisser for udvikling.⁴³ Blandt rapportens anbefalinger var, at midler til forskningsprojekter på museerne overføres fra kulturarvestyrelsen til Kulturministeriets Forskningsudvalg – dermed skal man være forsker (ph.d.-grad eller derover) for at kunne søge forskningsmidler til et museum. Udvalget bag rapporten, foreslog i forlængelse heraf, at "netværk og faglige fællesskaber museerne imellem styrkes", da udvalget var klar over, at dette ville have store konsekvenser for museerne. Udvalget foreslog ikke direkte, at museerne skulle fusionere, men opfordre museerne til *nytænkning*:

*"Det er ikke denne udrednings formål at pege på konkrete fusioner eller samarbejdskonstellationer. (...) Nytænkning er i sidste altafgørende (...) kun de involverede museer og kommuner, der kan træffe holdbare beslutninger herom."*⁴⁴

Man kan se denne udrednings indflydelse på kvalitetsvurderingerne. I kvalitetsvurderingerne, er der et afsnit, der hedder 'museets fremtid', hvor museet fremtidige planer bliver gennemgået – et fast punkt er, at museerne bliver spurgt, om museet har fremtidige planer om at fusionere. Kulturministeriets rapport foreslog også, at større museer skulle virke som katalysatorer for forskning, fx ved at hjælpe med ansøgninger, skabe regionale samarbejder, osv. I rapporten, er museumsforskning karakteriseret som forskning i kulturarv – uden nogle former for restriktioner. Det er tydeligt, at nuværende Museumslovens krav til museerne er kraftigt inspireret af denne udredning, men også, at centrale elementer fra udredningen, er blevet udeladt i den endelige udformning af lovgivningen (der blev revideret i 2013), fx at museerne også kan lave museologisk forskning (i teorien – mere om dette i analysen).

Kvalitetsvurderingerne og kravene til forskning har også skabt debat på museerne i Danmark. En del af denne debat foregik igennem nationale medier, eksempelvis ved Jane Sandbergs debatindlæg i Politiken d. 19.

⁴³ "Udredning om fremtidens museumslandskab", udgivet af Kulturministeriet, april 2011, side 22. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Fakta_om_museerne/udredning_museer_2011.pdf - d. 25.4.2017

⁴⁴ Kulturministeriet: "*Udredning om fremtidens museumslandskab*", april 2011, side 4. Fundet online: <http://kum.dk/publikationer/2011/udredning-om-fremtidens-museumslandskab/> - besøgt d. 25.4.2017.

august, 2013. Debatindlægget kom på baggrund af nyheden, om at flere museer i Danmark ikke overholdte lovgivning, eksemplificeret ved at få dårlige kvalitetsvurderinger af Slots- og Kulturstyrelsen – især forskningsmæssigt stod det slemt til. Jane Sandberg mente, at forskningen spillede en central rolle på et velfungerende museum, og at forskningen kunne skabe den medieomtale, som mange museer beklagede sig over ikke at få. En anden vigtig pointe i debatindlægget er, at Sandberg kunne tænke sig, at en dårlig kvalitetsvurdering fik konsekvenser for museet. Hun nævner museet på Koldinghus, der gentagne gange har fået kritik for manglende (eller dårlig) forskning, men det har ingen konsekvenser haft for museet: *"Er lovgivningen kun til pynt?"*, spørger Jane Sandberg retorisk i debatindlægget.⁴⁵

Modsat Jane Sandberg står daværende ODM-formand Christine Buhl Andersen, der i en artikel i Magisterbladet også beskriver museernes problemer. Hun mener, at systemet er rigtigt og kravet om en ph.d.-grad for kunne søge om forskningsmidler favoriserer de store museer i Danmark. Buhl Andersen frygter også, at andre museale opgaver – især formidlingen – vil blive nedprioriteret pga. museerne er presset på forskningsområdet. Hun er også bange for, at der kommer for meget fokus på den enkelte medarbejders uddannelse og for meget fokus på museerne som forskningsinstitutioner: *"En del museer vil ikke kunne søge pengene, og kravet vil også betyde, at man bliver mere optaget af, om de, der fastansættes, lige præcis har en ph.d.- grad eller ej. Der er andre titler eller kvalifikationer, der er relevante, når man arbejder på et museum, for museerne skal ikke kun forske, men også formilde. Og de samme mennesker, der er dygtige forskere, er ikke nødvendigvis dygtige skabere af udstillinger og formidling"*.⁴⁶

Kravet om, at museerne skal forske, er ikke blot lavet for at irritere museerne, ifølge Signe Margrethe Eberhardt Sørensen. Sørensen var tidligere kunsthøgskolemedarbejder på Esbjerg Kunstmuseum og arbejder nu med marketing og projektledelse. Hun mener, at hvis velfærdsstaten skal overleve i fremtiden, skal der fokuseres på forskning, innovation og iværksætterier – og her kan museerne vise deres store samfundsrelevans og eksistensberettigelse.⁴⁷ Sørensen mener, at flere museer bliver forvirret (og med rette), når der er Museumsloven står, at forskning er omdrejningspunktet for museet og dets samling. Men samlingen er med til at begrænse, hvad der kan forskes i, samtidig med at samlingen er bestemt af museets ansvarsområde. Så det er museets ansvarsområde, der bestemmer hvad der skal forskes i, og derfor er det museernes omdrejningspunkt. Det er tydeligt, at Sørensen er tilhænger af strategisk tilgang til forskning og mener, at museerne burde forske mere strategisk end tilfældet var, da artiklen blev skrevet i 2008.

⁴⁵ Sandberg, Jane: *"Museerne har problemer med lovgivningen"*, i Politiken d. 19.8.2013, fundet online: <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5471330/Museer-har-store-problemer-med-loven> - besøgt d. 4.5.2017.

⁴⁶ Bøttcher, Thomas: *"Museerne frygter, at ny museumslov svækker formidlingen"*, i Magisterbladet d. 14.12.2012, fundet online: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2012/202012/202012_p22 - besøgt d. 4.5.2017.

⁴⁷ Sørensen, Signe M.E.: *"Den museale forsknings fremtidsudsigter"*, I: Nordisk Museologi, 2008: 2, side 204.

I artiklen *Hvad er museernes rolle, når verden brænder?* (2017) af Mikkel Bogh, direktør for Statens Museum for Kunst, diskuteres museernes rolle i samfundet. Baggrunden for artiklen er kritikken af museet MoMA (Museum of Modern Art) i New York, da museet skiftede udstillingerne i forbindelse med den amerikanske præsident Trumps "muslim travel ban-dekret". MoMA udstillede herefter udelukkende kunstværker fra nationer, der blev ramt af det nye dekret. Bogh mener, at museernes rolle i befolkningens bevidsthed undergår en forandring i disse år. Tidligere var museerne anset som en kulturarvsbevarende myndighed, og dermed politisk og værdimæssigt neutrale.⁴⁸ Bogh mener dog, at museerne aldrig har været apolitiske og neutrale. Her bruger Bogh museernes forskning som eksempel. Museernes forskning kan blive udlagt på flere måder over tid, da genstandenes (eller maleriernes) betydning ændre sig over tid. Derfor er museernes forskning et øjebliksbillede, der er farvet af den samtid forskningen er skabt i. Mikkel Bogh beskriver ikke nærmere, statens krav til forskning eller hvad museumsforskning er.

Som man har læst i dette afsnit, er museernes forskning et begreb, der deler vandene. Der er forskellige måder både, at definere begrebet og derfor praktiseres begrebet på vidt forskellige måder. Nogle ser gerne, at museerne begynder, at forske mere strategisk mens andre, mener at museernes traditionelle historiske forskning bør fortsættes. Når diskussionen falder på, hvilke muligheder, problemer og konsekvenser forskningskravet giver museerne, er diskussionen også splittet: nogle mener at forskningen er den røde i tråd i museernes virke, mens andre mener, at museumsforskning bliver tillagt for meget fokus og blokerer for, at museerne kan udvikle på de andre museale søjler. Nogle mener, at statens krav til forskningen er for rigide, mens andre mener, at kravene er fine.

5. Metode

I perioden, som dette speciale undersøger, er der foretaget 52 kvalitetsvurderinger, eller cases, som undersøges. Casestudiet er mere end blot en undersøgelse af hvad der er sandt eller falskt, men en undersøgelsesmetode, der tager udgangspunkt i virkeligheden. Casestudiet kan frembringe vigtig viden, der, med hjælp af eksempler fra den virkelige verden, kan skabe ny en forståelse eller nuancere den eksisterende forståelse af verden.⁴⁹ Casestudiet kan kritiseres for, at være for ensidigt i sin tilgang til emnet og kun fortælle noget om den enkelte case – et øjebliksbillede af den enkelte case, om man vil. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, bliver kvalitetsvurderingsrapporterne beskrevet som et øjebliksbillede af de enkelte museums virke.⁵⁰ Men kvalitetsvurderingen af museernes forskning er anderledes, da museerne skal indsende

⁴⁸ Bogh, Mikkel: "Hvad er museets rolle, når verden brænder?", i Berlingske, 21.6.2017. Fundet online: <https://www.b.dk/kronikker/hvad-er-museets-rolle-naar-verden-braender> - besøgt d. 26.6.2017.

⁴⁹ Andersen, Ib: "Den skinbarlige virkelighed", Forlaget Samfundslitteratur, 2008, side 86.

⁵⁰ <http://slks.dk/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering/> - besøgt d. 26.6.2017

forskningspublikationer fra de seneste fire år. Med hensyn til forskning, er der ikke tale om et øjebliksbillede, men en længere periodes løbende arbejde, der bliver vurderet. I forhold til dette speciale, er antallet af cases så stort og fordelt over en længere periode (seks år), at der ikke blot er tale om et øjebliksbillede, men et større billede af hvordan statsanerkendte museer bliver vurderet på deres forskningsmæssige forpligtelser – og i sidste ende, skabe et indtryk af statsanerkendte museers eksistensgrundlag samt de krav som museerne skal indfri i forskningen. Som Ib Andersen forklare, er casestudiet en god metode til at få et indtryk af, hvordan virkeligheden fungerer.⁵¹ Studiet af den enkelte kvalitetsvurderingsrapport, er et godt redskab, der kan forklare, hvilke forventninger den danske stat har til de statsanerkendte museers forskning.

Formålet med specialet er at undersøge, hvilke forventninger den danske stat har til de statsanerkendte museers forskning, og hvad museerne skal gøre for at indfri statens krav. Et af statens krav er, at museerne skal forske i henhold til det almene forskningsbegreb. Det er et begreb, som alle forsknings- og vidensinstitutioner under Kulturministeriet skal indfri igennem deres forskning – herunder også de statsanerkendte museer. Begrebet er dog ikke så 'alment', som det lyder. Der findes ikke megen litteratur, om det almene forskningsbegreb, og begrebet fremgår kun i forbindelse med Kulturministeriets eller Slots- og Kulturstyrelsens arbejde. I rapporter fra Kulturministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen, får man at vide, at det almene forskningsbegreb har tre niveauer originalitet, transparens og gyldighed, som museernes forskning skal indfri.

Siden 1990'erne skete der en kursændring i kulturpolitikken. Kulturområdet blev underlagt *new public management*, en performativ styreform, der koncentrerer sig om kulturens økonomiske- og politiske nytteværdi.⁵² De statsstøttede kulturinstitutioner indgår flerårige rammeaftaler med Kulturministeriet. Kulturministeriet opstiller nogle krav, kravene som oftest kvantitative, men aftalen indgås i en dialog mellem institutionerne og ministeriet. Derimod får institutionerne støttekrone til at indfri kravene som Kulturministeriet opsætter. Disse aftaler kan fx indeholde et ønske om en stigning i antallet af forskningspublikationer eller andet, ifølge Kristian Himmelstrup.⁵³ En del af denne nye styreform, inden for kulturområdet, er løbende kvalitetsvurderinger af museerne, der modtager penge. Alle statsanerkendte museer i Danmark er siden 2004 blevet kvalitetsvurderet, hvor Slots- og Kulturstyrelsen⁵⁴ (en styrelse under Kulturministeriet) gennemgår museets bygninger, forskning, formidling, organisation, økonomi, mm. Formålet med kvalitetsvurderingerne beskrives således i en kvalitetsvurdering foretaget af Slots- og

⁵¹ Andersen, Ib: 2008, side 154.

⁵² Himmelstrup, Kristian: "Kulturformidling – Grundbog for kulturens former og institutioner", kapitel 4 – Kulturpolitikker, Hans Reitzels Forlag, 1. udg., 2013, side 72.

⁵³ Himmelstrup, Kristian: 2013, side 72.

⁵⁴ Magisterbladet: "Kulturarv i Krise", I: Magisterbladet d. 17.5.2014. Fundet online: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2014/052014/052014_p28 - besøgt s. 10.7.2017.

Kulturstyrelsen: *Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.*⁵⁵

Der er ikke en fastsat ramme for længe, der skal gå mellem hver kvalitetsvurdering. I forbindelse med undersøgelserne til dette speciale, er der fundet eksempler på, at der kan gå syv til 11 år mellem kvalitetsvurderingerne af det enkelte museum finder sted.⁵⁶ Kvalitetsvurderingen af hvert museum bygger på to dele: 1) en kritisk gennemgang af indsendte dokumenter, fx regnskaber, ansættelsesforhold, vedtægter og forskningspublikationer og 2) en fysisk inspicering af bygninger, udstillinger, magasinforhold, stikprøver af museets registrering, mm. Denne gennemgang ender ud i en skriftlig kvalitetsvurderingsrapport, der skal ligge tilgængelig på museets hjemmeside, såvel som på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside. Kvalitetsvurderinger er bygget op således, at museerne først får en overordnet vurdering af hele museets virke og derefter bliver de enkelte fokuspunkter, fx forskning, formidling, ressourcer, mm, vurderet punkt for punkt. Under hvert punkt, er der ca. én sides tekst, efterfulgt af selve vurdering, der opsummerer tekstens hovedpointer. Museernes arbejde bliver vurderet på en skala, der ser ud som følgende:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Meget utilfredsstillende
- Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler⁵⁷

Anbefalingerne er ofte ting som Slots- og Kulturstyrelsen gerne ser, at museet får forbedret inden den næste kvalitetsvurdering finder sted, eller elementer som Slots- og Kulturstyrelsen har været særligt tilfredse med og ønsker fortsat. Efter den fysiske gennemgang har fundet sted, har museet tre måneder til at lave en opfølgingsplan, hvor museet skal forklare Slots- og Kulturstyrelsen, hvordan museet vil rette op på den kritik museet har fået. Planen skal herefter godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen.⁵⁸ I den værst tænkelige situation, kan et museum miste sin statsanerkendelse på baggrund af en dårlig kvalitetsvurdering eller blive sat under administration, indtil der er rettet op på fejl og mangler. Indtil 2014 indeholdte kvalitetsvurderingsrapporterne også en forskningsevaluering, der var vedhæftet som et bilag til kvalitetsvurderingsrapporten. Forskningsevalueringen blev foretaget af individuelle råd under Slots- og

⁵⁵ Kvalitetsvurdering af Bornholms Museum (2016), side 26. Fundet online via:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Fotos/Museer/Museumsvirksomhed/Bornholms_Kunstmuseum_kvalitetsvurderingsrapport.pdf - besøgt d. 26.6.2017.

⁵⁶ Eksempler: Museet for Varde By og Omegn: 2004-2015. Museum Horsens: 2009-2016.

⁵⁷ Anbefalingerne er ofte en opsummering af hvert afsnit. Får museet meget ros, lyder anbefalingen ofte af fortsætte det gode arbejde. Får museet kritik lyder anbefalingen, at rette på punkterne, der er kritisable.

⁵⁸ <http://slks.dk/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering/> - besøgt d. 6.6.2017.

Kulturstyrelsen, fx Rådet for nyere tids kulturhistorie, Rådet for naturhistorie eller Rådet for nyere tids kunsthistorie. Rådene bestod af faguddannede, fx universitetslektorer eller museumsansatte, med erfaring i arbejdet med forskning. Som oftest, er evalueringerne foretaget af én universitetsansat med ph.d.-grad og én der arbejder på et museum. Rådene havde til formål, at eksternt evaluere museernes forskning for Slots- og Kulturstyrelsen: kan publikationerne betegnes som forskning? er der lavet nok forskning? Er der forsket indenfor museets ansvarsområde? Altså, en form for fagfællebedømmelse, for hele museets forskning.

Da der kan gå mange år mellem kvalitetsvurderinger, er det aftalt at kun forskning fra de seneste fire år op til kvalitetsvurderingen, der tæller i kvalitetsvurderingen af museets forskning. Forskningsevalueringernes struktur var opbygget på den samme måde: først en præsentation af det indleverede materiale et efter et, derefter en kort, individuel gennemgang af de indleverede publikationer og til sidst, en samlet konklusion om forskningens kvalitet og mængde. Efter 2014 blev forskningsevalueringerne langsomt udfaset af kvalitetsvurderingerne. Med hensyn til forskning, har museerne fra januar 2016, blot skulle indsende deres forskning fra de seneste fire samt at beskrive, om hver enkel publikation er publiceret i et fagfællebedømt medie (og hvor) eller ikke er publiceret i et fagfællebedømt medie.⁵⁹ Den manglende forskningsevaluering, kan have haft den effekt på foreliggende speciale, at analysen kan fokusere på museerne, der blev kvalitetsvurderet i 2013 eller før, da der er mere indhold at analysere på samt at man i forskningsevalueringerne kan få et godt indtryk, af hvilke krav staten stiller til museernes forskning samt et dybere indblik i, hvordan museerne er blevet bedømt. Derudover har forskningsevalueringen givet et godt indtryk af, hvilke krav museerne blev bedømt ud fra, hvilket blev sværere efter 2013. Det kan også have haft den indflydelse, at de mindre museer har svært ved, at publicere forskning, da erstatningen for forskningsevalueringen er fagfællebedømmelse. Mere om dette kommer i analysen.

Selvom kvalitetsvurderingerne er sammenlignelige i strukturen, så er kvalitetsvurderingerne foretaget over en periode på seks år. I denne periode er Museumsloven lavet om, ligesom at der er kommet nye rapporter, udredning og strategier fra Kulturministeriets og Slots- og Kulturstyrelsens side. Derfor kan der være forskellige elementer, der bliver vurderet anderledes eller at den semantiske forståelse af et udtryk have ændret sig over tid. Nogle gange kan det være svært, at se om det har været 'flydende' overgang eller Slots- og Kulturstyrelsen har sat en 'cut-dato', når elementer i kvalitetsvurderingerne har skiftet over tid, fx i vigtigheden af fagfællebedømt forskning.

Man kan i flere af kvalitetsvurderingerne, finde eksempler på, at Slots- og Kulturstyrelsen ser forskningen som rettesnor for museets formidling, indsamling og generelt som museets røde snor. Under punkterne 'formidling' og 'indsamling' i kvalitetsvurderingerne, er der eksempler på at museerne får ris eller ros for, at

⁵⁹ Slots- og Kulturstyrelsen: Introduktion til kvalitetsvurderingerne, 2016, side 4.

formidle forskning, fx igennem udstillinger eller at indsamlingen af genstande er sat i forhold til genstandenes forskningsmæssige værdi. Det er interessant, at forskningen er det centrale aspekt i museernes virke, ifølge Slots- og Kulturstyrelsen. Det er traditionelt set, samlingen der er det centrale for museerne – og hvad der definerer et museum.⁶⁰ Det kan gøre, at de to aktører i kvalitetsvurderingen – Slots- og Kulturstyrelsen og museet – ser forskelligt på vigtigheden af museernes forskning og har forskellige prioriteringer, der kan komme frem i vurderingerne af museets arbejde.

Undersøgelser tager udgangspunkt i kvalitetsvurderinger af kulturhistoriske museer foretaget i perioden 2011 til og med 2016. I denne periode, blev der foretaget i alt 52 kvalitetsvurderinger af kulturhistoriske museer (derudover blev der også lavet kvalitetsvurderinger af kunst- og naturhistoriske museer). Desuden er Museumsloven blevet ændret i samme periode. Perioden er valgt, for at skabe et så nutidigt indblik i kvalitetsvurderingerne som muligt. Samtidig er et stort kildemateriale og man vil danne sig et godt indtryk, om statens krav har ændret sig over tid, eller er blevet operationaliseret anderledes af Slots- og Kulturstyrelsen. Der er også foretaget kvalitetsvurderinger i 2017, men de er ikke inddraget i specialet, da kun ganske få, der ligger tilgængelige på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.⁶¹

Analysen i dette speciale, er delt op i tre dele: hvor meget forskning skal museerne lave, hvilke krav skal forskningen indfri og om disse krav har ændret sig over tid. Analysen er delt op i tre niveauer, der sammen skaber et godt billede af, hvilke krav den danske stat har til de statsanerkendte museers forskning. I den forbindelse, skal man være bevidst om, at resultaterne kunne være anderledes, fx hvis jeg havde inkluderet kunsthistoriske museer, havde valgt en bredere/småere periode at analysere på eller at have kigget på alle kvalitetsvurderingerne, der har været foretaget siden 2004. Organisationen Danske Museer (ODM) beskrev i 2013, at flere statsanerkendte museer havde problemer med at finde ph.d.'er eller at opkvalificere det nuværende personale. ODM nævner, at det især er de små og mellemstore museer har sværere ved at indfri statens krav til forskning. Problemet er *volumen og ressourcerne*, og at dette bliver brugt som løftestang for fusioner, som ODM kalder det.⁶² Det kunne altså tyde på, at resultaterne kunne være anderledes, hvis de kunsthistoriske museer var inddraget, ligesom hvis der havde været flere eller færre små og mellemstore museer, der var kvalitetsvurderet i perioden 2011 - 2016. Desuden mener ODM, at museerne har problemer med udformningen af forskningsstrategi samt den vurdering, som museerne selv skal foretage af

⁶⁰ Gundestrup, Bente: *"Kunstkammeret 1650-1825 og dets betydning for dannelsen af det nationale museumsvesen i Danmark"*, i: Ny Dansk Museologi, Aarhus Universitetsforlag, 2005, side 13-36.

⁶¹ I skrivende stund, (10.7.2017) er der blot en enkelt kvalitetsvurdering tilgængelig af Kulturhistoriske museer foretaget i 2017, der ligger tilgængelig.

⁶² ODM: *Væsentlige museumspolitiske synspunkter og udsagn*, 2013, side 2. Fundet online: <http://www.dkmuseer.dk/content/museumspolitiske-synspunkter-fra-odm> - besøgt d. 20.6.2017.

forskningsindsatsen ved kvalitetsvurderingen⁶³ – mere om dette kommer i analyseafsnittet. Mine undersøgelser har vist, at mange af de museer, der får kritik fra Slots- og Kulturstyrelsen, er mindre museer målt på økonomi og videnskabeligt personale.

Kvalitetsvurderingerne har igennem hele den valgte periode den samme opbygning, og det er mange af de samme punkter, der bliver gennemgået, fx ændre punkterne ressourcegrundlag, forskning og formidling sig ikke over tid. Man kan dog over tid se, at nogle punkter er blevet slået sammen eller har fået et nyt navn. For fremtidige undersøgelser, kunne det være interessant, at undersøge om det blot er en udskiftning af ord, eller om det har medført større ændringer i kvalitetsvurderingerne. I forbindelse med vurderingen af museernes forskning, er de eneste elementer, der ændre sig i kvalitetsvurderingerne, hvilket museum der bliver vurderet og hvem der foretager kvalitetsvurderingen fra Slots- og Kulturstyrelsen samt hvem der har lavet forskningsevalueringen fra forskningsrådene. I de fleste Kvalitetsvurderinger, har der været to eller tre konsulenter fra Slots- og Kulturstyrelsen, der foretog kvalitetsvurderingen, mens der er to fra Rådet for Nyere tids kulturhistorie, der foretager forskningsevalueringen. I alt har der været omkring 12 personer involveret i arbejdet med kvalitetsvurderingerne fra Slots- og Kulturstyrelsens side i perioden 2011 - 2016. I teorien, burde det ikke have nogen indflydelse for kvalitetsvurderingerne, da museerne burde blive vurderet ud fra de samme objektive parametre og den samme lovgivning. Men i praksis, har jeg dog bemærket, at det samme kritikpunkt ikke bliver vurderet på samme måde af Slots- og Kulturstyrelsen, fx manglende (eller lidt) forskning hårdere i nogle kvalitetsvurderinger end andre. Eksempelvis får M/S Museet for Søfart (2016) i Helsingør at vide, at det 'ikke er helt tilfredsstillende', at museet ikke har leveret noget fagfællebedømt forskning.⁶⁴ Derimod får Museum Horsens (2016) at vide, at 'det er utilfredsstillende' at museet har en yderst begrænset forskning.⁶⁵ Vurderingerne er foretaget samme år og under samme lovgivning og anbefalinger fra Slots- og Kulturstyrelsen. Men vurderingerne er foretaget af forskellige medarbejdere, og det er noget man skal være opmærksom på i arbejdet med kvalitetsvurderingerne, men samtidig er det også interessant, at inddrage i arbejdet og analysen af kvalitetsvurderingerne. Men derfra og til at sige, at nogle ansatte i Slots- og Kulturstyrelsen, der bevidst vurderer museerne hårdere end andre, er der intet i mine undersøgelser, der dog tyder på.

⁶³ ODM: *Væsentlige museumspolitiske synspunkter og udsagn*, 2013, side 2.

⁶⁴ Kvalitetsvurdering af M/S Museet for Søfart (2016), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2016/Museet_for_Soefart_kvalitetsvurdering_2016_FINAL.pdf - besøgt d. 17.6.2017.

⁶⁵ Kvalitetsvurdering af Museum Horsens, (2016), side 17. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2016/Museet_for_Soefart_kvalitetsvurdering_2016_FINAL.pdf - besøgt d. 27.6.2017.

I selve kvalitetsvurderingen af forskningen, læner Slots- og Kulturstyrelsen sig op ad forskningsevalueringens kvalitative vurdering af forskningen, så længe forskningsevalueringen er med. Efter forskningsevalueringens blev udfaset, er det fagfællebedømmelsen. Mens de ansatte i Kulturstyrelsen beskæftiger sig med kvalitative mål, såsom er der lavet nok forskning, har museet en forskningsstrategi og bliver strategien ført ud i praksis af museet. Ofte sender Slots- og Kulturstyrelsen en leder eller overordnet, fx en med titlen kontorchef eller chefkonsulent, der udfører kvalitetsvurderingen i samarbejde med en (eller to) museumskonsulent(er) eller specialkonsulent(er), med specialisering i kulturhistoriske museer (sjældne gange har der også været praktikanter eller studerende med ved den fysiske inspektion af museet). Det er i denne forbindelse, at de forskellige individuelle vurderinger i kvalitetsvurderingerne kan komme i spil.

I denne undersøgelse, er der nogle kvalitetsvurderinger, der bliver brugt oftere end andre. Nogle bliver brugt, fordi der er flere forskningsmæssige problemer på museet – andre fordi museet har været gode til at forske og indfri det almene forskningsbegreb. Det kan selvfølgelig have den konsekvens, at undersøgelsen bliver 'smallere' end det er intentionen og at undersøgelsen handler om nogle få museer. Der er inddraget 35 af de 52 kvalitetsvurdering, der er foretaget i den valgte periode, i dette speciale. Kvalitetsvurderingerne, der er inddraget, er med fordi, de repræsenterer en generel holdning fra Slots- og Kulturstyrelsens side eller det modsatte – en specielt synspunkt eller repræsenterer et specielt krav som Slots- og Kulturstyrelsen stiller til museernes forskning, som man ikke støder på i andre kvalitetsvurderinger. Dermed kan resultaterne af mine undersøgelser komme til, at fremstå mere sort/hvide, end det er i virkeligheden. Men ikke desto mindre, er det stadig en del af Slots- og Kulturstyrelsens, og derved statens, krav til de statsanerkendte museers forskning. Kildematerialet fordeler sig nogenlunde jævnt ud over den valgte periode, dog er der kun foretaget seks kvalitetsvurderinger af kulturhistoriske museer i 2016, hvilket er lavere end de foregående år. Det kan have den effekt, at der mindre empiri fra perioden efter 2014.

I den forbindelse, skal man også være opmærksom på, at nogle af museerne, der er inddraget i specialet, også har arkæologi og/eller kunsthistorie som et ansvarsområde. I specialet er inddraget de museer som Slots- og Kulturstyrelsen beskriver som værende kulturhistoriske, men enkelte museer har flere ansvarsområder. Vurderingen af det enkelte museums forskning er samlet for hele museets virke, men Slots- og Kulturstyrelsen er gode til, at skrive hvornår kommentaren refererer til museets arkæologiske, kunsthistoriske eller kulturhistoriske forskning. Derimod er forskningsevalueringerne opdelt efter kulturhistorie, kunsthistorie samt arkæologi, med individuelle præsentationer, gennemgange og konklusioner. Kvalitetsvurderingernes opbygning kan gøre, at det i enkelte tilfælde, er svært at se, om den kulturhistoriske forskning bliver opvejet eller overgået af den arkæologiske forskning eller omvendt. I få tilfælde, gælder en kommentar for flere dele af museets virke. Det kan ikke udelukkes, at museer med arkæologisk ansvar producerer mere forskning, og derved ikke får kritik for manglende forskning. Det ses

ofte i kvalitetsvurderingerne, at museer med arkæologisk ansvar, producerer store mængder af arkæologisk forskning, hvilket kan hænge sammen med forskningstraditionerne indenfor arkæologi og beslægtede fag, fx har Østsjællands Museer syv godkendte forskningspublikationer indenfor kulturhistorie, derimod har museet 40 godkendte forskningspublikationer indenfor naturhistorie.⁶⁶ Man kan også se, at naturhistorie bliver vurderet ud fra andre parametre end kulturhistorisk forskning. I enkelte forskningsevalueringerne af arkæologi og/eller naturhistorie, er forskningen vurderet ud fra et afkrydsningsskema, hvor det blot bliver krydset af, om den arkæologiske forskning har det indhold, som den skal have.

Til gengæld indeholder kvalitetsvurderingerne foretaget efter 2014, ofte et resumé af hvordan den tidligere kvalitetsvurdering forløb under de enkelte afsnit, fx forskning, hvad fik museet ros for og hvad fik museet ris for, ved sidste kvalitetsvurdering. Men resuméet bliver ikke brugt til noget, ud over at gøre opmærksom på at museet tidligere er blevet kvalitetsvurderet. Nogle museer får den samme forskningsmæssige kritik i den første og anden kvalitetsvurdering, uden det får nogle konsekvenser i den seneste kvalitetsvurdering. Det hænger sammen med, at Slots- og Kulturstyrelsen betragter kvalitetsvurderingerne som et øjebliksbillede af museets arbejde.

Et andet punkt, der er værd være opmærksom på i arbejdet med kvalitetsvurderingerne er, at nogle kvalitetsvurderinger er blevet revideret efter offentliggørelsen på Kulturministeriets hjemmeside. Der står ikke, om kvalitetsvurderingen er blevet revideret eller hvad der er ændret i kvalitetsvurderingen. Men i enkelte kvalitetsvurderinger, kan man se, at selve filen har navne som "*version 2*", "*endelig udgave*" eller "*(...) med ændringer*". Redigeringen sker oftest, i forbindelse med at museerne får tilsendt et udkast af den endelige kvalitetsvurdering. Her kan museerne klage over formuleringer. Museet kan også spørge om tilføjelser, hvis museet føler, at Slots- og Kulturstyrelsen har udeladt noget, som museet finder vigtigt for den samlede kvalitetsvurdering. Man kan se i kvalitetsvurderingen af Museum Billund, at museet har klaget over Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning, ved at museets klage er kommet med i kvalitetsvurdering (mere om dette i analysen). I sidste ende, er det dog Slots- og Kulturstyrelsens mening, der vægter tungest, og derved bestemmer, hvad der skal med i det endelige kvalitetsvurderingsrapport.

⁶⁶ Kvalitetsvurdering af Østsjællands Museer (2013), side 9. Fundet online via: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/Kvalitet_svrdering_af_OEstsjaellands_Museum.pdf - besøgt d. 26.6.2017

6. Analyse

Analysen er baseret på Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af statsanerkendte museer i perioden 2011 til og med 2016. Analysen er delt op i tre afsnit: (1) hvor meget forskning museerne skal lave, (2) hvilke krav skal forskningen indfri og (3) om bedømmelseskriterierne har ændret sig over tid.

6.1. Hvor meget forskning skal museerne lave?

Der eksisterer ikke en endegyldig facitliste for, hvor meget eller hvilke typer forskning statsanerkendte museer skal publicere, for at Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse. I kvalitetsvurderingerne finder man dog flere eksempler på at museer, der får ris eller ros, for deres imponerende eller manglende antal forskningspublikationer, hvilket dette afsnit vil omhandle. Kirsten Drotner og Hans Dam Christensen mener, at museernes langsigtede forskningsstrategier er blevet erstattet af et mere kortsigtet fokus, om at levere forskning inden næste kvalitetsvurdering finder sted, som man har kunne læse i forskningsdiskussionen, men vil det afspejle sig i kvalitetsvurderingerne. Kan man finde generelle tendenser eller overordnede krav i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger? Da der kan gå mange år mellem kvalitetsvurderingerne af et museum finder sted, har man bestemt, at det er forskning fra de fire år på til kvalitetsvurderingen, der bliver vurderet og derfor tæller i kvalitetsvurderingerne (Læsevejledning: tallet i parentes efter et museumsnavn er året, hvor kvalitetsvurderingen har fundet sted).

Et eksempel på et museum, der får ros for sin store mængde af forskningspublikationer er Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012) – også kaldt Herregårdsmuseet. Slots- og Kulturstyrelsen skrev i kvalitetsvurderingen, at *det er meget tilfredsstillende, at museet har en betydelig forskningsproduktion publiceret i differentierede typer af publikationer*.⁶⁷ Kigger man i forskningsevalueringen kan man se, at museet har indsendt 25 publikationer (22 artikler, to monografier og en upubliceret ph.d.-afhandling) til vurdering. Heraf blev 13 af publikationerne godkendt som forskning i forhold til det almene forskningsbegreb. 13 forskningspublikationer, er en *betydelig forskningsproduktion* for et statsanerkendt museum, som der står i forskningsevalueringen⁶⁸. Ifølge kvalitetsvurderingen, havde Herregårdsmuseet seks videnskabelige ansatte da kvalitetsvurdering fandt sted. Regner man på, hvor mange forskningspublikationer det er pr. medarbejder, svarer det til 2.1 forskningspublikationer pr. medarbejder på fire år.

Et andet eksempel på et museum, der får ros for antallet af forskningspublikationer, er Museum Sønderjylland (2015). Ifølge kvalitetsvurderingen, er det et stort museum med hele 16 besøgssteder og

⁶⁷ Kvalitetsvurdering af Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012), side 11. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Rapport_Herregaardsmuseet_FINAL.pdf - Besøgt d. 5.6.2017.

⁶⁸ Kvalitetsvurdering af Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012), side 21.

desuden har museet både ansvar for kunst-, kultur- og naturhistorie i Sønderjylland. Slots- og Kulturstyrelsen finder det meget tilfredsstillende, *"at museet har en høj produktion af forskning i henhold til det almene forskningsbegreb"*⁶⁹. Museum Sønderjyllands ansvarsområde, er kultur-, natur- og kunsthistorie. Museet sendte forud for kvalitetsvurderingen en liste, med 151 titler, der alle blev accepteret som forskning, da de er udgivet i medier på Den Bibliometriske Forskningsindikator. Heraf er tre publikationer indenfor det kunsthistoriske område – det vides ikke, hvor mange af de resterende publikationer, der er indenfor kultur- eller naturområdet. Museum Sønderjylland får desuden at vide, at det er meget tilfredsstillende, at museet har skabt så megen forskning, set i forhold til antallet af ansatte.⁷⁰

Østfyns Museer (2015) har i alt publiceret 26 forskningspublikationer (heraf 18 indenfor kulturhistorie) hvilket Slots- og Kulturstyrelsen kalder for *et omfattende antal forskningsarbejder* og desuden har museet samarbejder med mange ind- og udenlandske museer og universiteter, hvilket gør at forskningen bliver publiceret internationalt, som Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse med.⁷¹ Østfyns Museer havde ved kvalitetsvurderingen 12 videnskabeligt ansatte (heraf fem med ph.d. eller over). Det svarer til, at hver videnskabelige medarbejder har lavet 2,1 forskningspublikationer over fire år.

Museum Lolland-Falster (2015) fik at vide, at *det er meget tilfredsstillende, at museet forsker på højt kvalitativt og kvantitativt niveau og publicerer indenfor sit ansvarsområde nationalt og internationalt.*⁷² Museet har både ansvar for arkæologi og kulturhistorie på Lolland og Falster. I alt havde museet indsendt 33 publikationer til forskningsevaluering, heraf blev 15 anset som forskning efter det almene forskningsbegreb. Museet blev i kvalitetsvurderingen beskrevet som et stort museum, og havde ved kvalitetsvurderingen 114 ansatte, heraf 60 videnskabelige (langt størstedelen indenfor arkæologi). Det svarer til, at der er lavet 0.25 forskningspublikationer pr. medarbejder over en fireårig periode. Museet får ros for, at have produceret god forskning i rigelige mængder, men ser man i forhold til museets størrelse, er mængden ikke imponerende set i forhold til andre museer. De mange videnskabeligt ansatte, er som sagt primært indenfor arkæologi. Det kan ikke udelukkes, at der har fundet en større udgravning sted, da kvalitetsvurderingen fandt sted i 2015. På museets hjemmeside, finder man en artikel fra 2015 om arkæologiske udgravninger i forbindelse med

⁶⁹ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 13. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_Museum_Soenderjylland_2015.pdf - besøgt d. 12.5.2017.

⁷⁰ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 12.

⁷¹ Kvalitetsvurdering af Østfyns Museer (2015), side 11. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_OEstfyns_Museer_-_final_25-11-2015.pdf - besøgt d. 29.6.2017.

⁷² Kvalitetsvurdering af Museum Lolland-Falster (2015), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_2015_-_Museum_Lolland-Falster.pdf - senest besøgt d. 6.6.2017

byggeriet af Femern Bælt-forbindelsen.⁷³ Dette kan have indflydelse på antallet af forskningspublikationer pr. medarbejder, da de mange ansatte indenfor arkæologi primært er projektansatte og ikke er fasttilknyttet til museet.

Også Vikingskibsmuseet i Roskilde (2013) fik ros fra Slots- og Kulturstyrelsen for museets forskningsproduktion: *Det er meget tilfredsstillende, at museets forskning er væsentlig, og har et betydeligt omfang.*⁷⁴ I forskningsevalueringen står der, at museet har fået godkendt 19 publikationer som forskning. Ifølge kvalitetsvurderingen, havde museet otte fastansatte videnskabelige medarbejdere, hvilket svarer til at hver videnskabelige medarbejder har produceret 2.3 forskningspublikationer de seneste fire år.

Man kan dog også finde eksempler på museer, der får kritik for manglende forskning. Et eksempel på et museum, der får kritik for deres manglende forskning er Museum Læsø (2012). Kulturstyrelsen skrev bl.a. at det ikke helt er tilfredsstillende *"at museet for en periode på fire år kun kan præstere en enkelt artikel, som vurderes som forskning efter det almene forskningsbegreb"*⁷⁵. Ifølge forskningsevalueringen, sendte Museum Læsø årsskriftet fra 2010 til forskningsevaluering. Årsskriftet indeholdte seks artikler om Læsøs historie. Heraf var det kun en enkelt artikel, der kunne beskrives som forskning. De resterende artikler har formidlingssigte og var desuden ikke skrevet af fastansatte medarbejdere på museet.⁷⁶ Det står klart, at Slots- og Kulturstyrelsen kigger ikke blot på hvor meget forskning, der er lavet men også hvem der har lavet forskningen og vedkommendes tilknytning til museet – mere om disse krav kommer senere i analysen.

I kvalitetsvurderingerne bliver museerne ikke kun vurderet, men også givet anbefalinger til at løse de problemer, der måtte være. Museum Læsø blev anbefalet, at tage kontakt til historiestudiet på Aalborg Universitet og starte et samarbejde, der kunne udmønte sig i et ph.d.-samarbejde eller at en historiestuderende kunne komme i praktik på museet, og derved kunne arbejde med museets forskning.⁷⁷ Slots- og Kulturstyrelsen foreslog, at en universitetspraktikant skulle hjælpe med museets forskning. Det er selvmodsigende, da Slots- og Kulturstyrelsen gerne ser, at det er fastansat og videnskabeligt personale, der laver forskningen, hvilket en praktikant ikke kan betegnes som. Den ene artikel, der er godkendt som forskning på Museum Læsø, er desuden skrevet af videnskabeligt personale på et andet museum, ifølge

⁷³ <http://aabne-samlinger.dk/femernforbindelsen/femernforbindelsen/nyheder/2015/%C3%A5ben-udgravning/> - besøgt d. 26.06.2017

⁷⁴ Kvalitetsvurdering af Vikingskibsmuseet (2013), side 12. Fundet online:

<http://slks.dk/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering/kvalitetsvurderinger-2013/> - besøgt d. 6.6.2017.

⁷⁵ Kvalitetsvurdering af Museum Læsø (2012), side 9. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/Rapport_Laesoe_Museum_17_dec_Final.pdf - besøgt d. 8.5.2017.

⁷⁶ Kvalitetsvurdering af Museum Læsø (2012), side 18.

⁷⁷ Kvalitetsvurdering af Museum Læsø (2012), side 18.

forskningsevalueringen.⁷⁸ Måske tager Slots- og Kulturstyrelsen hensyn til Museum Læsøs størrelse og geografiske placering, når de foretager kvalitetsvurderingen af museet.

Energimuseet (2014) fik kritik for, kun at have produceret to artikler, der kunne karakteriseres som forskning i forhold til det almene forskningsbegreb. Museet indsendte 15 publikationer til vurdering, men da kun to er fagfællebedømte og dermed tæller som forskning.⁷⁹ Derimod får museet ros for, at have samarbejder med både Aalborg Universitet og Aarhus Universitet. Som Slots- og Kulturstyrelsen mener, at der er store forskningsmæssige fordele ved at samarbejde med universiteterne – både kvantitativt og kvalitativt. Energimuseet har ikke inddraget forskning fra et universitet, men der er flere eksempler på museer, der medtager forskning, der er produceret på universiteter, i ind- og udland, når museets skal indsende forskning til evaluering. Det er dog selvmodsiggende, at flere museer får at vide, at deres forskning ikke tæller, da forskningen er lavet af en medarbejder, der ikke er fastansat på museet eller har noget tilknytningsforhold til museet. Derimod får andre museer får at vide, at der er store forskningsmæssige potentialer, hvis man samarbejder med universiteter og det kan endda være vejen, til en god vurdering af forskningen i kvalitetsvurderingen (mere om dette senere i analysen).

Herved kunne man konkludere, at grænsen mellem hvad der er tilfredsstillende og hvad der ikke er tilfredsstillende, ligger et sted i mellem 2 forskningspublikationer (eller derunder) og 13 forskningspublikationer (eller derover), der er en betydelig forskningsproduktion og dermed tilfredsstillende for Kulturstyrelsen, og der imellem er et gråt felt, hvor museerne bliver individuelt bedømt. Men kigger man forskningsproduktionen i forhold til antal videnskabelige medarbejder, varierer tallet fra 0,25 til 2,3 forskningspublikationer pr. medarbejder. Kan dette have noget, at gøre med hvor mange ressourcer museet har? I kvalitetsvurderingerne finder man flere eksempler på, at Slots- og Kulturstyrelsens krav til forskningsmængde, bliver vurderet ud fra museets størrelse, antallet af videnskabelige medarbejdere samt museets tilgængelige ressourcer. Jeg vil i de følgende afsnit, kigge nærmere på nogle eksempler, der viser dette.

Et museum der gør det godt forskningsmæssigt, i forhold til ressourcerne, er Rudersdal Museer (2011). Museet får at vide, at det er meget tilfredsstillende, *at museet har en stor publikationsvirksomhed set i forhold til museets ressourcemæssige ramme.*⁸⁰ Ifølge kvalitetsvurderingen, har museet fået godkendt fem artikler som forskning. Men forskningen får ikke gode kommentarer. I bilagene står der om museets

⁷⁸ Kvalitetsvurdering af Museum Læsø (2012), side 18.

⁷⁹ Kvalitetsvurdering af Energimuseet (2014), side 10.

⁸⁰ Kvalitetsvurdering af Rudersdal Museer (2011), side 11. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Rudersdal_Museer.pdf - besøgt d. 12.5.2017.

forskningen, at: "(...) Da der er tale om lødig forskningsformidling, som henvender sig til den lokale offentlighed og ikke til forskerkolleger, er der ingen eksplicitte metodiske og teoretiske refleksioner (...)"⁸¹

Kulturstyrelsen gør det dog klart, at Rudersdal Museer har én forskningsuddannet medarbejder, og på den baggrund, er antallet af publikationer udmærket. Ifølge Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger, bør museet dog strukturere forskningen bedre, fx ved at udvælge kerneområder for forskningsindsatsen. Rudersdal Museer er et eksempel på, at mindre museer med få videnskabeligt ansatte, får mere frihed i deres forskning samt at der bliver lempet på kravene til mindre museers forskning. Der er mange eksempler, på museer der ikke får godkendt publikationer uden metodiske og/eller teoretiske refleksioner som forskning. Derfor kan man argumentere for, at Kulturstyrelsen ikke blot, har forskellige kvantitative krav til museer med få ressourcer, men også andre kvalitative krav til museets forskning.

Museerne på Vestfyn (2011) fik også kritik for, at have produceret for lidt forskning, og ifølge Rådet for Nyere Tids Kulturhistorie, kan museets beskedne antal af videnskabeligt ansatte forklare problemet: *En samlet vurdering af forskningen på nyere tids område på Museerne på Vestfyn munder ud i, at den er særdeles sparsom, nærmest ikke eksisterende. De fastansatte medarbejdere er ikke repræsenteret på listen. Der er ansatser til forskningsformidling, men de tre publikationer kan ikke betegnes som forskning ud fra det almene forskningsbegreb. Det hænger delvis sammen med at de videnskabelige personaleresurser er beskedne.*⁸² Ifølge kvalitetsvurderingen, havde museet to fastansatte videnskabelige medarbejdere, da kvalitetsvurderingen fandt sted. Museerne på Vestfyn får ikke en mere positiv kvalitetsvurdering, fordi museet har få ansatte. Derimod Slots- og Kulturstyrelsen bruger det samme argument i deres vurdering af museet, og anbefaler museet at afsætte de nødvendige ressourcer til varetagelsen af museets forskning.⁸³ Museernes på Vestfyn får også kritik for, at museets publikationer ikke er skrevet af fastansatte på museet – mere om dette kommer i det følgende analyseafsnit.

Museet for Varde og Omegn (2015) fik at vide i kvalitetsvurderingen, at det er meget tilfredsstillende, at museet forsker i et omfang, der står i rimeligt forhold til det videnskabelige personales størrelse.⁸⁴ Museet havde indsendt mere 80 publikationer til vurdering. Heraf blev 21 (13 arkæologiske og 8 nyere tids) anerkendt som forskning, hvilket bliver anset som rimeligt i forhold til museets størrelse. Da kvalitetsvurderingen fandt sted, havde Museum for Varde og Omegn 11 videnskabelige medarbejdere, heraf to på ph.d.-niveau. Hvis man

⁸¹ Kvalitetsvurdering af Rudersdal Museer (2011), side 21.

⁸² Kvalitetsvurdering af Museerne på Vestfyn (2011), side 17. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Museerne_paa_Vestfyn.pdf - besøgt d. 2.7.2016.

⁸³ Kvalitetsvurdering af Museerne på Vestfyn (2011), side 14.

⁸⁴ Kvalitetsvurdering af Museerne i Varde og Omegn (2013), side 13. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_2015_-_Museet_for_Varde_By_og_Omegn.pdf - besøgt d. 8.5.2017.

regner antal forskningspublikationer pr. videnskabelig medarbejder er det næsten to (1,9) publikationer pr. medarbejder på fire år, der er tilfredsstillende, for et museum med det antal videnskabelige medarbejdere, ifølge Slots- og Kulturstyrelsen.

Selvom Museet for Varde og Omegn fik ros for antallet af forskningspublikationer, fik museet også kritik for ikke at have en nedskrevet forskningsstrategi, hvor det videnskabelige personales forskningstid var fastlagt. Det er et kvantitativt krav, da museets forskning fungerede udmærket, ifølge kvalitetsvurderingen. Kigger man på Kulturstyrelsens kommentarer vedrørende museernes forskningsstrategi, opdager man, at kommentarerne kan deles op i to kategorier: 1) har museet en forskningsstrategi? Hvis ja, tilfredsstillende. Hvis nej, ikke tilfredsstillende. Den anden del af kommentarerne, handler om forskningsstrategiens målsætninger for hvor meget forskning, der skal skabes på museet samt at personalet har arbejdstid dedikeret til at forske – gerne omkring 25% af den samlede arbejdstid (dette bliver nogle gange, omformuleret til en anbefaling, hvor Kulturstyrelsen anbefaler, at museet får nedskrevet en forskningsstrategi, rette på fejl eller mangler i den nuværende strategi eller at beholde den nuværende strategi samt at føre strategien ud i virkeligheden). På Museum Sønderjylland, er der en forskningsstrategi med klare mål for forskningen, herunder afsat forskningstid til medarbejderne og hvad museet forventer at få tilbage forskningsmæssigt, ifølge kvalitetsvurderingen. Forskningsstrategien og målene for forskningen får meget ros af Kulturstyrelsen. Et punkt, som Slots- og Kulturstyrelsen særligt hæfter sig ved, er museets løbende evaluering af ressourcer og, på den baggrund, regulering af forskningsindsatsen.⁸⁵ Slots- og Kulturstyrelsen ser gerne, at museerne ikke bare forsker uhæmmet, men også at museerne sætter forskningen i forhold til museets økonomi og antallet af videnskabelige medarbejdere, der er til rådighed. Her ses Frascati Manualens indflydelse på, hvor meget og hvordan museerne skal forske.

Modsat Museet for Varde og Omegn fik Glud Museum (2013) i kvalitetsvurderingen at vide, at det er tilfredsstillende, at museet har et udkast til en forskningsstrategi, men kritik for ikke at have bedrevet et eneste stykke forskning efter det almene forskningsbegreb.⁸⁶ Museet indsendte ti publikationer til forskningsevalueringen – Kulturstyrelsen er tilfredse med antallet af publikationer, men utilfredse med at ingen af publikationerne lever op til det almene forskningsbegreb. Glud Museum fik anbefalingen, at afsætte flere ressourcer til forskningssamarbejder, således at *museet mere kvalitativt formåede at løfte forskningen*

⁸⁵ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 12.

⁸⁶ Kvalitetsvurdering af Museum Glud (2013), side 9. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Endelig_kvalitetsvurdering_af_Glud_Museum.pdf - side 22 – besøgt d. 8.5.2017.

*i sit ansvarsområde.*⁸⁷ Det er en generel tendens i kvalitetsvurderingerne, at museerne får ros for at have en forskningsstrategi, men kritik for ikke at have bedrevet nok forskning i praksis.

Man ser i flere af kvalitetsvurderingerne, at de samme krav og anbefalinger bliver vurderet forskelligt fra museum til museum. Ligesom, at nogle punkter lader til, at blive vurderet som vigtigere end andre af Slots- og Kulturstyrelsen. Derved får museet mere ros fra Slots- og Kulturstyrelsen for, at udføre opgaven på tilfredsstillende vis. Et eksempel, er Danmarks Tekniske Museum (2013), der får at vide, at det er *meget tilfredsstillende, at museet bedriver forskning, der lever op til det almene forskningsbegreb*. Ligeså er det også *meget tilfredsstillende, at museets forskningsindsats resulterer i produktion af differentierede typer af publikationer publiceret i nationale og internationale fagfællebedømte medier*.⁸⁸ Derimod er det blot *tilfredsstillende, at museet samarbejder og indgår i netværk med andre institutioner nationalt og internationalt om sin forskning og at museet har ambitiøse mål for forskningens niveau og udvikling*.⁸⁹ Derimod får Danmarks Mediemuseum (2011) mindre ros for, at have udført det samme stykke arbejde. Her er det kun *tilfredsstillende, at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb*.⁹⁰ Forskellen kan muligvis være, at Danmarks Mediemuseum kun havde produceret to forskningspublikationer på fire år, hvilket museet fik kritik for. Derimod, havde Danmarks Tekniske Museum produceret fire forskningspublikationer på fire år, hvilket museet ikke fik kritik for, ifølge kvalitetsvurderingerne af de enkelte museer.

Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse såfremt, at museet forsker i henhold til det almene forskningsbegreb, hvilket blot kræver at en publikation indfrier det almene forskningsbegrebs krav. Dermed ikke sagt, at museet levere en tilfredsstillende mængde forskningspublikationer, hvis kun en enkelt publikation lever op til kravene. Et eksempel på dette, er Greve Museum (2011). I museets kvalitetsvurdering, står der at det er *meget tilfredsstillende, at museet publicerer forskning i henhold til det almene forskningsbegreb*. Men i kvalitetsvurderingen står der også, at *det er ikke helt tilfredsstillende, at museet i løbet af fire år kun har produceret tre forskningspublikationer, hvoraf kun de to kan karakteriseres som forskning efter det almene forskningsbegreb*.⁹¹ Man ser, at Greve Museum indfrier det kvalitative krav (at forske i henhold til det almene

⁸⁷ Kvalitetsvurdering af Museum Glud (2013), side 10.

⁸⁸ Kvalitetsvurdering af Danmarks Tekniske Museum (2013), fundet online d. 29.5.2017 via:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurdering_af_Danmarks_Tekniske_Museum.pdf - side 10.

⁸⁹ Kvalitetsvurdering af Danmarks Tekniske Museum (2013), side 10.

⁹⁰ Kvalitetsvurdering af Danmarks Mediemuseum (2011), fundet online d. 30.5.2017 via:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Danmarks_Mediemuseum.pdf - side 9.

⁹¹ Kvalitetsvurdering af Museum Greve (2011), fundet online d. 30.5.2017 via:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Greve_Museum.pdf

forskningsbegreb), men ikke det kvantitative krav (antal publikationer), hvilket et gennemgående træk i kvalitetsvurderingerne.

Greve Museum havde produceret tre forskningspublikationer, men kun to tæller som forskning efter det almene forskningsbegreb. Kigger man nærmere på forskningsevalueringen, står der at museet har indsendt tre publikationer. Om tekst 1, der ikke blev godkendt som forskning, står der at teksten indeholder stor indsigt og meget viden, at teksten behandler emner fra flere vinkler og at teksten har en litteraturliste. Dog er teksten er ikke fremadskridende og en samlet behandling af et problemfelt, teksten ikke er annoteret og teksten ikke placere sig i en forskningsmæssig sammenhæng, ifølge forskningsevalueringen.⁹² Disse krav vil blive analyseret nærmere i det afsnit: *hvad betegnes som forskning?*

I dette afsnit kunne læse, at der ikke findes et endegyldigt krav til hvor meget forskning et statsanerkendt museum skal lave. Læser man imellem linjerne, kan man dog se, at omkring 10 publikationer, der lever op til det almene forskningsbegreb, er en godkendt mængde for de fleste museer. Men antallet af forskningspublikationer skal også ses i forhold til det enkelte museums ressourcer. I kvalitetsvurderingerne ser man flere eksempler på, at museets ressourcer og antallet af videnskabelige medarbejdere, bliver taget med i betragtning i kvalitetsvurderingen. Oftest når der er tale om et mindre museum målt på antal af videnskabelige medarbejdere. Derimod, fokuserer Kulturstyrelsen på, at de videnskabelige medarbejdere har afsat forskningstid, derfor skal museerne have en forskningsstrategi. Denne forskningstid er den samme for alle statsanerkendte museer – uanset størrelse og ressourcer.

6.2. Hvilke krav er der til forskningens indhold?

Som man kunne se i det foregående afsnit, indsender museerne store mængder publikationer til vurdering, men oftest, bliver en stor del af publikationerne ikke vurderet som værende forskning. Man har også kunne læse i forskningsdiskussionen, at Jane Sandberg mener, at der er store forskningsmæssige problemer på de statsanerkendte museer. Men hvilken typer problemer er der tale om, hvis der overhovedet er problemer? En af de typiske kommentarer i de kvalitetsvurderinger, der er foretaget i den første halvdel af periode er, at evalueringsrådet måtte sortere store dele af indsendte materialer fra, fordi publikationerne, i større eller mindre grad, har formidlende karakter og efter 2014, at publikationer er sorteret fra, fordi publikationen ikke er fagfællebedømt.

Her er Silkeborg Kulturhistoriske Museum (2013) et godt eksempel. I forskningsevalueringen står der, om en af museets indsendte artikler: *artiklen (4) er ikke annoteret og angiver ikke problemindkredsning, teori, metode, kilder eller litteratur og må som sådan snarere karakteriseres som en lettilgængelig historisk*

⁹² Kvalitetsvurdering af Museum Greve (2011), side 17.

formidling.⁹³ Disse er nok den mest udbredte grunde til, at museernes publikationer ikke bliver godkendt som forskning. Der er flere tilfælde, hvor eksempelvis annoteringen er mangelfuld og derfor er publikationen vurderet som at værende af formidlende karakter. Slots- og Kulturstyrelsen mener, at *det ikke er helt tilfredsstillende, at museets produktion og publicering af forskning efter det almene forskningsbegreb er så beskedent*.⁹⁴ En anden udbredt formulering i forskningsevalueringerne er, at publikationens målgruppe i højere grad er lokalsamfundet end fagfæller, fx som man så i det tidligere afsnit med de lempede krav til Rudersdal Museer (som alligevel talte som forskning).⁹⁵

Et andet eksempel, er Danmarks Tekniske Museum (2013). I evalueringen af museets forskning står der, at: *Fire af de indsendte publikationer karakteriseres som forskning efter det almene forskningsbegreb. De to upublicerede værker vurderes at udtrykke forskning*.⁹⁶ Men hvad betyder det, at to værker udtrykker forskning? Tæller det som forskning i kvalitetsvurderingen. Læser man forskningsevalueringen står der om det ene af de upublicerede værker, at: *(3) karakteriseres som en opsamling på en kilde- og interviewundersøgelse, som indledningsvist sættes i ramme af problemstilling, teori og metode-overvejelser. Rapporten indeholder dermed grundmaterialet til en egentlig forskningsformidling, som dog ikke forventes at finde sted*.⁹⁷ Dermed kan værket ikke karakteriseres som forskning, da det blot indeholder grundmaterialet til forskning. Med hensyn til det andet upubliceret værk, der får fin kritik for at være spændende og yderst relevant for museets ansvarsområde, står der at: *(...) arbejdet udmøntedes i bidrag til et velanskrevet internationalt forskningsforum, dvs. en aktivitet der indgår som en central del af det forskningsarbejde, som gennemføres internationalt. Da der ikke er tale om et publiceret bidrag, ligger det imidlertid uden for de gældende rammer for evaluering af danske museers forskning, (...)*.⁹⁸ Men da indholdet er baseret på analyserne i museets andre publikationer, vil denne publikation ikke tælle som forskning, jf. det almene forskningsbegrebs krav om originalitet.

Et andet punkt, som Slots- og Kulturstyrelsen fokuserer på er, om forskeren bag publikationen forholder sig til og placer sig i forhold til den eksisterende forskning indenfor området. Her får Furesø Museer (2012) hård kritik for museets to indsendte publikationer. I forskningsevalueringen står der, at: *Bogen (1) placeres eller forholder sig ikke til den eksisterende forskning inden for feltet. Der er tale om en publikation, der formidler*

⁹³ Kvalitetsvurdering af Silkeborg Kulturhistorisk Museum (2013), side 24. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/Silkeborg_Kvalitetsvurdering_2013_FINAL.pdf - besøgt d. 7.6.2017.

⁹⁴ Kvalitetsvurdering af Silkeborg Kulturhistoriske Museum (2013), side 12.

⁹⁵ Kvalitetsvurdering af Rudersdal Museer (2011), side 21.

⁹⁶ Kvalitetsvurdering af Danmarks Tekniske Museum (2013), side 22. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurdering_af_Danmarks_Tekniske_Museum.pdf - besøgt d. 4.7.2017.

⁹⁷ Kvalitetsvurdering af Danmarks Tekniske Museum (2013), side 21.

⁹⁸ Kvalitetsvurdering af Danmarks Tekniske Museum (2013), side 21.

*forskellige aspekter af temaet, dog uden at forholde sig til anden forskning på feltet. Der kan med andre ord ikke tales om en forskningspublikation.⁹⁹ I Slots- og Kulturstyrelsen øjne, er det at forholde sig til eksisterende forskning en vigtig del af museernes forskning. Man ser her en tydelig forbindelse til det almene forskningsbegrebs andet punkt, gyldighed, der på Slots og Kulturstyrelsens hjemmeside bliver defineret således: *anvendelse af relevante metoder og teoridannelse.*¹⁰⁰ Så hvis museerne laver historisk forskning, skal man positionere sig selv i forhold til eksisterende forskning, da det er et vigtigt element i historisk forskning. Ingen af Furesø Museers indsendte publikationer bliver godkendt som forskning, så derfor mener Slots- og Kulturstyrelsen, at det er meget utilfredsstillende, *at museet ikke har publiceret forskning efter det almene forskningsbegreb i de seneste fire kalenderår.*¹⁰¹*

Der er også eksempler på museer, der har placeret sin forskning i forhold til den eksisterende litteratur om emnet, men ikke bliver godkendt som forskning. I flere forskningsevalueringerne, finder man eksempler på, at museerne henvender deres publikationer mod et for bredt publikum, ifølge forskningsrådet for nyere tids historie. Rådet savner publikationer, der er henvendt til fagfæller. Man ser i kvalitetsvurderingen af Helsingørs Kommunes Museer (2011), at der mangler analytisk indhold i publikationerne: *Artiklen (3) og den kommende publikation (4) bærer præg af en grundig forskningsindsats, dog primært i form af redelig og nøgtern gennemgang af kilder, udgravningsdata og litteratur snarere end en egentlig analytisk tilgang til emnerne. Uanset der er tale om forskellige publikationsformer (artikel, monografi), forløses forskningen på den måde i en almen historisk, fremadskridende fremstilling rettet mod det brede publikum. Der savnes således publikationer rettet mod et forskningspublikum og dermed den faglige verden, som både sikrer fortsat teoretisk-metodisk niveau og en tematisk kontekst for arbejderne.*¹⁰² Igen, bliver publikationen vurderet som værende formidling, da alle kravene skal være opfyldte for at det kan betegnes som forskning. Slots- og Kulturstyrelsen bakker op, om forskningsevalueringen, og bedømmer, *at det ikke er tilfredsstillende, at museets forskning er lille i omfang og emnemæssig så smal, at centrale emner i museets ansvarsområde ikke er afspejlet i museets forskning.*¹⁰³ Problemerne med den manglende analyse, kan hænge sammen med de problemer ODM, beskrev i 2013. Eksempelvis havde mange museer problemer med forskningsstrategien,

⁹⁹ Kvalitetsvurdering af Furesø Museer (2012), side 15. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Kvalitetsvurderingsrapport_Furesoe_Museer_01.pdf - besøgt d. 7.6.2017.

¹⁰⁰ Kulturministeriet: Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (2009). Fundet online:

http://kum.dk/fileadmin/KUM/Documents/Publikationer/2009/Forskningsstrategi_for_Kulturministeriets_omraade/html/chapter04.htm - besøgt d. 8.6.2017.

¹⁰¹ Kvalitetsvurdering af Furesø Museer (2012), side 8.

¹⁰² Kvalitetsvurdering af Helsingørs Kommunes Museer (2011), side 19. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Helsingoer_Kommunes_Museer.pdf - besøgt d. 7.6.2017.

¹⁰³ Kvalitetsvurdering af Helsingør Kommunes Museer (2011), side 10.

ligesom der var problemer, når museerne skulle indsende publikationer til Slots- og Kulturstyrelsen.¹⁰⁴ Museerne ved ikke hvad, der tæller som forskning og hvad der ikke tæller som forskning. Det er i øvrigt, også interessant, at Helsingørs Kommunes Museer har indsendt en 'kommende publikation' til evaluering og at den blev evalueret og ikke sorteret fra.

Slots- og Kulturstyrelsen stiller ikke kun krav til hvad forskningen skal indeholde og krav til kvaliteten, men også hvem der har skrevet publikationen og vedkomnes tilknytning til museet, som man tidligere kunne læse om Museum Læsø. Den tidligere ODM-formand Christine Buhl var bekymret over, at museerne ville prioritere forskning for højt – også i personalesammensætningen på museerne. Der er ikke krav om at forfatteren skal have en bestemt uddannelse og kvalifikationer, for at kunne forske i henhold til det almene forskningsbegreb. Der er dog krav til, at medarbejderen skal være fastansat på museet. Men man kan finde eksempler i kvalitetsvurderingerne, hvor Slots- og Kulturstyrelsen er gået på kompromis med det krav. Som jeg tidligere viste, anbefalede Slots- og Kulturstyrelsen Museum Læsø til at få en universitetspraktikant, for at løse museets forskningsproblemer eller Museum Lolland-Falster, der havde flere videnskabeligt ansatte end normalt pga. et brobyggeri. Kvalitetsvurderingerne går meget op i den ansattes faste tilknytningsforhold til museet. Så meget, at holdet bag kvalitetsvurderingerne tjekker de ansattes status på internettet for, at få det fulde og opdateret overblik. Et eksempel er Østsjællands Museer (2013), der får følgende kommentar: *Forfatteren angives som værende videnskabelig medarbejder ved museet og studerende ved Saxo-instituttet, hvilket må karakterisere forholdet i 2010. Ved opslag på museets hjemmeside den 29. maj 2013 optræder hun ikke som medarbejder ved museet.*¹⁰⁵

Men der er ikke blot krav til personalets tilknytning til museet. Kigger man på andre krav til personalet, oplever man, at der også er krav til at forskningen skal være spredt ud blandt de videnskabelige ansatte. Med andre ord, så nytter det ikke, at det kun er én eller to medarbejdere, der laver alt forskningen. Slots- og Kulturstyrelsen ser gerne, at der bliver skabt *forskningsmiljøer* på museerne, dog uden at uddybe hvad et forskningsmiljø er. Øhavsmuseet (2013) et eksempel. Der står i forskningsevalueringen, at museet har produceret god forskning, men forskningen er lavet af to medarbejdere, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen ikke er tilfredse med: *Når det gælder koldkrigsforskningen og haveforskningen foregår den på et særdeles kompetent niveau, som det har været en fornøjelse at læse. Man kan dog overveje, om det er hensigtsmæssigt, at stort set hele Øhavsmuseets forskningsindsats er centreret omkring to personer.*¹⁰⁶

¹⁰⁴ ODM: *Væsentlige museumspolitiske synspunkter og udsagn*, 2013, side 2.

¹⁰⁵ Kvalitetsvurdering af Østsjællands Museer (2013), side 23.

¹⁰⁶ Kvalitetsvurdering af Øhavsmuseet (2013), side 25. Fundet online via:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/OEhavs_musset_-_Kvalitetsvurderingsrapport_2013.pdf - fundet d. 26.6.2017.

Museerne må altså ikke en person, der skal stå for museets forskning – uanset hvor god vedkomne måtte være til at forske.

Statsanerkendte museer bliver opfordret til at indgå i samarbejder med andre museer, universiteter samt andre forsknings- eller vidensinstitutioner, for at opkvalificere museets forskning. I kvalitetsvurderingerne støder man ofte på kommentarer, hvor Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse med at museet indgår i samarbejder med, fx universiteter eller andre museer. Man finder også eksempler på det modsatte, fx Helsingør Kommunes Museer, der får at vide, at det ikke er helt tilfredsstillende at: *museet kun i begrænset omfang indgår i samarbejdsrelationer og netværk med andre vidensinstitutioner i forbindelse med forskning.*¹⁰⁷

Industrimuseet i Horsens (2016) får ros for at have samarbejder med andre vidensinstitutioner: *det er meget tilfredsstillende, at museet indgår i og har udbygget relevante faglige netværk nationalt og internationalt og fortsat har indgået formaliseret forskningssamarbejde med Syddansk Universitet.*¹⁰⁸ Et andet museum, der har indgået et samarbejde er Herregårdsmuseet, der sammen med Aarhus Universitet, Nationalmuseet og Aarhus Arkitektskole dannede Dansk Center for Herregårdsforskning i 2004. Siden stiftelsen i 2004 har centeret dannet ramme om fem nu færdiggjorte ph.d.-projekter, fem postdoc-projekter samt en række korterevarende forskningsundersøgelser.¹⁰⁹ Herregårdsmuseet (2012) får ros for museets mange forskningspublikationer i kvalitetsvurderingen, der tilmed er velskrevet og rammer indenfor for ansvarsområdet. I forskningsevalueringen står der, at kvaliteten er meget tilfredsstillende, men Rådet for Nyere Tids Kulturhistorie er i tvivl om det er museets egen forskning, der er vurderet: (...) *Det afgørende spørgsmål er derfor, hvordan forskningscenteret indgår i museets forskningsstrategi og i hvor høj grad forskningscenteret må betragtes som en autonom forskningsenhed. Sagt på en anden måde, er det Herregårdsmuseet eller Forskningscenterets forskning vi evaluerer?*¹¹⁰ Derimod får Herregårdsmuseet meget ros i kvalitetsvurderingen, for museets gode forskningsindsats. Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at det er meget tilfredsstillende, *at museet – sammen med andre forskningsinstitutioner – har taget initiativ til*

¹⁰⁷ Kvalitetsvurdering af Helsingør Kommunes Museer (2011), side 10.

¹⁰⁸ Kvalitetsvurdering af Industrimuseet i Horsens (2016), side 14. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2016/Kvalitetsvurdering_Industrimuseet_i_Horsens_2016.pdf - besøgt d. 27.6.2017.

¹⁰⁹ <http://herregaardsforskning.dk/om-dch/> - besøgt d. 22.6.2017.

¹¹⁰ Kvalitetsvurdering af Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012), side 31. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Rapport_Herregaardsmuseet_FINAL.pdf - besøgt d. 22.6.2017.

*etableringen af Dansk Center for Herregårdsforskning.*¹¹¹ Det er også meget tilfredsstillende, at museet indgår i et fagligt forskningsnetværk med andre museer, universiteter og institutioner.¹¹²

I perioden 2011 – 2016 er der foretaget fem kvalitetsvurderinger af museer, der har indgået formelle samarbejder med et universitet gennem et forskningscenter. Udover Herregårdsmuseet, er der tale om Den Gamle By, Industrimuseet i Horsens, Landbrugsmuseet samt Fiskeri og Søfartsmuseet. Generelt får museerne gode vurderinger om forskningens kvalitet, indhold og mængden af publikationer af Slots- og Kulturstyrelsen. Et af disse er Den Gamle By (2013) i Aarhus, der sammen med Aarhus Universitet, har startet Dansk Center for Byhistorie. I Den Gamle Bys tilfælde, er vurdering af samarbejde meget positivt stemt. Forskningen får store roser, der bliver brugt ord som 'God' og 'af meget høj kvalitet' om museets forskning. Den Gamle by har indsendt papirer, der viser de økonomiske- og personalemæssige forbindelser mellem Dansk Center for Byhistorie, Den Gamle By og Aarhus Universitet. På baggrund af de indsendte papirer får museet følgende kommentar fra Slots- og Kulturstyrelsen: *Forskning foretaget i regi af Centeret tilskrives Den Gamle By på grund af Centerets administrative, ressourcemæssige (økonomisk og personalemæssigt) og organisatoriske tilknytning til museet. Forskningsprojekterne ved Centret finansieres hovedsageligt af eksterne forskningsmidler fra universitet og fonde.*¹¹³ Fiskeri og Søfartsmuseet (2014) har startet et forskningscenter i samarbejde med et universitet. I kvalitetsvurdering står der, at museets forskning foregår i regi af Center for Maritime og Regionale Studier, der blev grundlagt i 1994 i samarbejde med Aarhus Universitet, men nu fungerer centeret i samarbejde med Syddansk Universitet.¹¹⁴ Igen, er det vedtægterne, der gør at forskningen bliver tilskrevet museet samt at forskerens arbejdsplads er på ansættelsesstedet og ikke på et universitet: *I henhold til vedtægter for centeret er der tilknyttet tre forskere fra hhv. museet og universitetet. Forskerne har fysiske arbejdspladser på deres ansættelsessteder. Den basale drift er finansieret af universitet og museet i fællesskab. Derudover finansieres forskningsprojekter og publikationer af egne og af eksterne forskningsmidler.*¹¹⁵ Museet får også at vide i kvalitetsvurderingen, at det er meget tilfredsstillende, at museet indgår i et formaliseret samarbejde med Syddansk Universitet om forskning.¹¹⁶ Der er forskelle mellem vurderingerne af samarbejdet mellem henholdsvis Den Gamle By, Fiskeri og Søfartsmuseet og

¹¹¹ Kvalitetsvurdering af Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012), side 11,

¹¹² Kvalitetsvurdering af Gammel Estrup Herregårdsmuseet (2012), side 11.

¹¹³ Kvalitetsvurdering af Den Gamle By (2013), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/dokumenter/Kvalitetsvurdering_GlBy_Rev_final_rapport.pdf
- besøgt d. 27.6.2017.

¹¹⁴ Kvalitetsvurdering af Fiskeri og Søfartsmuseet (2014), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurderinger/2014/Kvalitetsvurderingsrapport_-_Fiskeri-_og_Sofartsmuseet_-_FINAL.pdf - besøgt d. 27.6.2017.

¹¹⁵ Kvalitetsvurdering af Fiskeri og Søfartsmuseet (2014), side 12.

¹¹⁶ Kvalitetsvurdering af Fiskeri og Søfartsmuseet (2014), side 12.

Herregårdsmuseet og deres respektive samarbejdspartnere. Den Gamle By og Fiskeri og Søfartsmuseet har, ifølge Slots- og Kulturstyrelsen, en klarer arbejdsfordeling og har et stærkere ressourcemæssigt tilknytningsforhold mellem forskningscenter og museum end, fx Herregårdsmuseet, har til Center for Dansk Herregårdsforskning og derfor bliver der sået tvivl, om hvis forskning, der bliver vurderet.

Museerne behøver dog ikke, at oprette et forskningscenter for, at opkvalificere forskningen. Østfyns Museer (2015) er ikke tilknyttet et forskningscenter, men har samarbejder med flere museer og universiteter, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse med: *Museet indgår i stort omfang i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner – nationalt og internationalt, herunder bl.a. i regi af KulturarvFyn, div. museumspuljer, Newcastles of the World, Reformationshistorisk Netværk, Association og Castle and Museums around the Baltic Sea, Nationalmuseet, Vikingeskibsmuseet, Odense Bys Museer. Museet er aktiv med at arrangere og afholde forskningsseminarer, -symposier mv. Museet har tillige indgået formaliseret samarbejde med relevante universiteter om museets arbejde med Nyborg Slot og Vikingemuseet Ladby.*¹¹⁷ Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at *det er meget tilfredsstillende, at museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder nationalt og internationalt, og har indgået formaliseret samarbejder med universiteter.*¹¹⁸ Med disse samarbejder, publicere Østfyns Museer forskning på et internationalt niveau, selvom størstedelen af museets forskning bliver udgivet i museets egne årbøger, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse med. Det er desuden værd at notere, at Østfyns Museer får ros for at have arrangeret og afholdt et forskningsseminar. I kvalitetsvurderingerne, er der ikke mange eksempler på museer, der afholder forskningsseminarer. Selvom Slots- og Kulturstyrelsen gav en del positive kommentarer, om Østfyns Museers forskningsseminar, var det ikke en del af den endelige vurdering af museets forskning.

Et krav museernes forskning skal indfri, er at forskningen skal være relevant i forhold til museets vedtægtsbestemte ansvarsområde – altså, at forske indenfor eget ansvarsområde, som Slots- og Kulturstyrelsen kalder det. Samtidig skal museet forske indenfor hele sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Slots- og Kulturstyrelsen ser gerne, at museerne udvælger sig nogle *prioriteret emner under ansvarsområdet*, som skal fungere som rettesnor for museets forskning. At forske indenfor ansvarsområdet, er ikke en del af det almene forskningsbegreb. Men det viser sig, at flere museer har problemer med at kombinere forskning, der lever op til det almene forskningsbegreb, med at forske indenfor for museets ansvarsområde, hvilket bliver undersøgt i det følgende afsnit.

¹¹⁷ Kvalitetsvurdering af Østfyns Museer (2015), side 11.

¹¹⁸ Kvalitetsvurdering af Østfyns Museer (2015), side 11.

Der er ganske få museer, der får ros for at forske indenfor hele museets ansvarsområde. Et af de museer, der gør er Den Gamle By. Slots- og Kulturstyrelsen mener, at det er meget tilfredsstillende: *at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb inden for hele ansvarsområdet*.¹¹⁹ Der er flere museer, der leverer udmærket forskning, men hvor forskningen ikke dækker hele museets ansvarsområde. Et eksempel er Limfjordsmuseet (2014). I kvalitetsvurderingen af Limfjordsmuseet står der, at det ikke er helt tilfredsstillende, at: *museets forskningspublikationer de seneste fire år alene vedrører perioden efter 1800, når museets kronologiske ansvarsområde er historisk tid*.¹²⁰ Ifølge kvalitetsvurderingen af Museum Billund (2015), har museet problemer med at forske indenfor ansvarsområdet. Museet fik kritik for ikke, at have forsket indenfor museets ansvarsområde. Slots- og Kulturstyrelsen skrev, at det var utilfredsstillende, *at museet ikke forsker i sit ansvarsområde og kun har publiceret to fagfællebedømte artikler på fire år*.¹²¹

Museet har fået to artikler godkendt som forskning i henhold til det almene forskningsbegreb, men alligevel er der problemer: *Den ene artikel er udarbejdet af tidsbegrænset museumsinspektør og har fokus på en tysk koncentrationslejr (uden for ansvarsområdet). Den anden artikel er udarbejdet af fastansat museumsinspektør og tager udgangspunkt i en almen forskningsproblemstilling om museer som rum for oplevelser (indenfor en almen problemstilling som museum, men ikke knyttet direkte til ansvarsområdet)*.¹²²

Der står i Museumsloven, at museer gerne må lave museologisk forskning, men Museum Billund får kritik af Slots- og Kulturstyrelsen, da den museologiske forskning ikke er knyttet direkte til museets vedtægtsbestemte ansvarsområde. Slots- og Kulturstyrelsen kommer ikke med eksempler på, hvad der kunne være museologisk forskning OG samtidig være indenfor Museum Billunds ansvarsområde. I kvalitetsvurderingen har Museum Billund fået et indlæg ind omhandlende, at museet forsker uden for ansvarsområdet. Museet skriver, at fra gammel tid har museet har en række emner dannet grundlag for museets forskning, fx stationsbyens udvikling, der medfører emner som arkitektur, industri og skolevæsen. Museet omtaler disse emner som *"kan-emner"*.¹²³ Som svar, refererer Slots- og Kulturstyrelsen til Museumsloven, og mener ikke, at der er overensstemmelse, mellem lovgivningen og museets såkaldte *"kan-emner"*.¹²⁴

¹¹⁹ Kvalitetsvurdering af Den Gamle By (2013), side 13.

¹²⁰ Kvalitetsvurdering af Limfjordsmuseet (2014), side 14. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurderinger/2014/Limfjordsmuseet_Kval_vur_Final.pdf - besøgt d. 27.6.2017.

¹²¹ Kvalitetsvurdering af Museum Billund (2015), side 9. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_Billund_Museum_2015.pdf - besøgt d. 29.6.2017.

¹²² Kvalitetsvurdering af Museum Billund (2015), side 9.

¹²³ Kvalitetsvurdering af Museum Billund (2015), side 9.

¹²⁴ Kvalitetsvurdering af Museum Billund (2015), side 9.

Det Dansk Jødiske Museum (2014) fik også kritik, for ikke at have forsket i hele museets periodemæssige ansvarsområde i løbet af de seneste fire år. Ifølge museets hjemmeside, er museets ansvarsområde jødisk kultur i Danmark fra 1600-tallet og til i dag.¹²⁵ Museets forskning får pæne kommentarer fra Slots- og Kulturstyrelsen. Men ifølge kvalitetsvurderingen, havde museet udelukkende forsket i danske jøders krigsoplevelse under 2. verdenskrig, hvilket ikke er helt tilfredsstillende.¹²⁶ Slutteligt får Dansk Jødisk Museum en anbefaling af Slots- og Kulturstyrelsen, at museet skal *forske i og publicerer i større dele af ansvarsområdet*.¹²⁷ Dansk Jødisk Museum får desuden også at vide, at *det ikke er helt tilfredsstillende, at museets forskningsmæssige udbytte af samarbejdet med danske universiteter og relevante danske museer om jødisk kulturarv er beskedent*.¹²⁸

Der er også problemer i forskningsevalueringen af Nordjyllands Kystmuseum (2011). Forskningsrådet for nyere tids kulturhistorie, lader til at diskutere om der er sammenhæng mellem at forske indenfor ansvarsområdet og Slots- og Kulturstyrelsens anbefaling om, at publicere i internationale medier: *Det vurderes som positivt, at museet publicerer internationalt i anerkendte fagfællebedømte tidsskrifter, men det er vanskeligt at vurdere, hvor relevante de engelsksprogede artikler er for museet og dets lokalområde. Man kan diskutere om lokalmuseers forskning altid skal have en specifik, identificerbar lokal relevans, men vores fornemmelse er, at den internationalt publicerede forskning er foregået helt uden forbindelse til museets øvrige aktiviteter*.¹²⁹ Slots- og Kulturstyrelsen bakker op i, at Nordjyllands Kystmuseum ikke forholder resten af museets virke til forskningen ved, at vurderer *at det er utilfredsstillende, at forskningen tilsyneladende kun i begrænset omfang lægges til grund for indsamling og formidling i museets udstillinger*.¹³⁰ På samme måde, bliver det diskuteret, om alle museer skal forske og udgiv i internationale medier – er det relevant i forhold til museets vedtægtsbestemt ansvarsområde? I kvalitetsvurderingerne kan man også finde eksempler på museer, der har forsket indenfor ansvarsområdet, men derimod har forsket for smalt indenfor ansvarsområdet.

Slots- og Kulturstyrelsen kigger ikke blot på, de emner museet har belyst, Slots- og Kulturstyrelsen kigger også på, om museerne udelader essentielle emner i forskningen. Museum Greve (2011) får ros for, at have fokus på nogle forskningsmæssigt velvalgte emner: *De fremsendte bidrag behandler også emner, som klart falder*

¹²⁵ <http://jewmus.dk/om-museet/vedtaegter/> - besøgt d. 30.6.2017.

¹²⁶ Kvalitetsvurdering af Dansk Jødisk Museum (2014), side 10. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurderinger/2014/Dansk_Joedisk_Museum_kvalitetsvurdering.pdf - besøgt d. 30.6.2017.

¹²⁷ Kvalitetsvurdering af Dansk Jødisk Museum (2014), side 10.

¹²⁸ Kvalitetsvurdering af Dansk Jødisk Museum (2014), side 10.

¹²⁹ Kvalitetsvurdering af Nordjyllands Kystmuseum (2011), side 22. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Nordjyllands_Kystmuseum.pdf - besøgt d. 8.6.2017.

¹³⁰ Kvalitetsvurdering af Nordjyllands Kystmuseum (2011), side 11.

indenfor museets ansvarsområde, og der er, i overensstemmelse med museets såkaldte fokusområder, absolut vægt på den nyere del af perioden. Vi vurderer, at denne fokusering, især med opmærksomheden på forskningsmæssigt bredt interessante emner såsom krig og hverdagsliv, velfærdsstatens og efterkrigstidens kulturlandskab, er både særdeles relevante og meget velvalgte.¹³¹ Men der er også eksempler på, at museer der får kritik for ikke at have inddraget centrale emner i forskningen. Industrimuseet i Frederiks Værk (2012) fik kritik for, at have udeladt forskning om polarforskeren Knud Rasmussen. Museet får at vide, at det er utilfredsstillende, at: *museet ikke har publiceret forskning indenfor den del af ansvarsområdet, der vedrører Knud Rasmussens liv og virke - og at det først vil ske i 2016.*¹³² På samme måde, efterlyser forskningsevalueringen også publikationer om Knud Rasmussen, da han er en central skikkelse for museet og savner, at museet er mere ambitiøse forskningsmæssigt.¹³³ Forskningsevalueringen henviser til museets vedtægter, hvor Knud Rasmussen er nævnt som et centralt element. Der er flere eksempler på, at forskningsevalueringen sammenligner museernes indsendte publikationer med museernes vedtægter, der indeholder museernes ansvarsområder, og derved forklare om museets forskning er indenfor ansvarsområdet eller ej.

Man kunne foranlediges til at tro, at museerne, der ikke forsker i henhold til deres ansvarsområde, ikke har publiceret så meget forskning. Men sådan er det ikke. Selvom Museum Lolland-Falster, havde bedrevet meget forskning, og fik ros af Slots- og Kulturstyrelsen, så får museet kritik for ikke, at have forsket i henhold til museets strategiske fokusområder: *Det er utilfredsstillende, at museets forskning kun spejler tre ud af fem af de strategiske fokusområder, hvorved det aktuelle og nyeste tids forskning ikke er repræsenteret i de seneste fire års publicering.*¹³⁴ Man kan ikke se nogle gennemgående træk i kvalitetsvurderingerne, nogle museer har ikke forsket i nyere tid, andre mangler noget længere tilbage og andre mangler, at forske i et bestemt tema eller person.

Langt størstedelen af museernes forskning er historieforskning, selvom det almene forskningsbegreb ikke specificerer, hvilke typer forskning museerne skal bedrive, så længe det er relevant for museets ansvarsområde. Der er flere eksempler – både i litteraturen og i kvalitetsvurderingerne – på at museerne bliver opfordret til at inddrage andre forskningsmetoder end den klassiske historieforskning. I kvalitetsvurderingerne kan man finde eksempler på, at kulturhistoriske museer anvender, fx sociologiske

¹³¹ Kvalitetsvurdering af Museum Greve (2011), side 18.

¹³² Kvalitetsvurdering af Industrimuseet i Frederiks værk (2012), side 11. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Industrimuseet_Frederiks_Vaerk_Endelig_rapport.pdf - besøgt d. 3.7.2017.

¹³³ Kvalitetsvurdering af Industrimuseet i Frederiks Værk (2012), side 17.

¹³⁴ Kvalitetsvurdering af Museum Lolland-Falster (2015), side 13.

eller antropologiske metoder i forskningen. Dette har relevans i forhold til det almene forskningsbegrebs første og andet punkt: relevans og transparens.

Et museum, der har inddraget andre forskningsmetoder end den traditionelle historieforskning, er Jagt- og Skovbrugsmuseet (2014). Forskningsevalueringen beskriver en af museets publikationer således: *I artiklen "En ny bølge på vej" behandles et datamateriale fra en spørgeundersøgelse omfattende ca. 750 deltagere. Artiklen undersøger sociologiske aspekter af kvinders jagtdeltagelse.*¹³⁵ Det er interessant og anderledes, at museet aktivt har indsamlet svar fra kvindelige jægere i Danmark. Artiklen beskrives som bredt forskningsformidling, på et meget højt internationalt niveau, og bliver godkendt som forskning i forhold til det almene forskningsbegreb. Ligeså får museet ros i kvalitetsvurderingen, da det er *meget tilfredsstillende, at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb – også på internationalt niveau.*¹³⁶ Museet for ros får denne forskningspublikation. På Museum Læsø bliver museets forskning gennemgået. Museet får at vide af Slots- og Kulturstyrelsen, at det er meget tilfredsstillende, at: *museet er opmærksomt på øens status som kendt etnologisk forskningslokalitet.*¹³⁷ På trods af de positive ord, havde Museum Læsø ikke publiceret noget forskning indenfor etnologi. Slots- og Kulturstyrelsen så gerne, at Museum Læsø lavede forskning indenfor etnologi, da der er store etnologiske forskningsmuligheder på Læsø. Museet fik kun en enkelt publikation godkendt som forskning, og derfor skal museet være opmærksom på de muligheder, der er på Læsø, mente Slots- og Kulturstyrelsen.

I dette afsnit, har man kunne læse, at museernes forskning skal indfri mange krav for at være forskning i henhold til det almene forskningsbegreb. Der er krav om annotering og forskningen skal placeres i forskningskontekst og forholde sig til den eksisterende forskning. Der er også kvalitative krav, fx til analysens indhold og fordybelse. Der er ikke nogle krav til forfatterens uddannelse, men der er eksempelvis krav om, at forfatteren skal være fast tilknyttet til museet – en regel, som Slots- og Kulturstyrelsen nogle gange ser igennem fingre med. Det almene forskningsbegreb prioriterer ikke, historisk forskning over andre typer af forskning. Derfor opfordre Slots- og Kulturstyrelsen museerne til at, inkorporere metoder fra andre (men beslægtede) videnskaber, fx etnografi eller sociologi, så længe det er indenfor museets vedtægtsbestemte ansvarsområde.

¹³⁵ Kvalitetsvurdering af Jagt- og Skovbrugsmuseet (2014), side 17. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurderinger/2014/JagtSkovbrugsmuseet - Kvalitetsvurderingsrapport - FINAL.pdf - besøgt d. 3.7.2017.

¹³⁶ Kvalitetsvurdering af Jagt- og Skovbrugsmuseet (2014), side 8.

¹³⁷ Kvalitetsvurdering af Museum Læsø (2012), side 8.

6.3. Har kravene udviklet sig over tid?

Der er sket meget, siden Kirsten Strandgaard i 1992, beskrev at staten ikke stillede nok krav til museernes forskning, og at museerne ville have godt, at få opsat krav museernes forskning skulle indfri. Selvom kvalitetsvurderingerne på mange måder er direkte sammenlignelige over tid, har indholdet samt hvad Slots- og Kulturstyrelsen har fokuseret på ved kvalitetsvurderingen ændret sig. Kulturministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen har løbende udgivet nye rapporter eller ændret kravene til museernes forskning. Den seneste ændring, kom i januar 2016, hvor Slots- og Kulturstyrelsen udgav notatet "Introduktion til kvalitetsvurderinger". I notatet beskrives processen bag kvalitetsvurdering, den nye struktur i kvalitetsvurderingerne samt hvad museerne skal forberede inden kvalitetsvurderingen finder sted, fx kontakte kommunen eller sørge for, at bygningerne er åbne og tilgængelige for Slots- og Kulturstyrelsens konsulenter under besøget. Endeligt, forklare Slots- og Kulturstyrelsen også hvad de mener, fagfællebedømmelse er: *en anden fagfælle (bedømmer) med forskningserfaring har godkendt forskningens kvalitet. Bedømmeren skal være ekstern (ikke tilknyttet museet), men der stilles ikke krav om, at vedkommende skal være anonym.*¹³⁸

Som tidligere nævnt, er forskningsevaluering blevet udeladt af kvalitetsvurderingerne fra 2014. Derefter er fagfællebedømmelsen blevet et vigtigere element i kvalitetsvurderingen af forskning. Fagfællebedømmelse bliver nævnt i kvalitetsvurderingerne helt tilbage i 2011, men dog ikke som et krav museernes forskning skal indfri, mere som 'icing on the cake' – det er godt at have fagfællebedømt forskning, men langt fra et endegyldigt krav. Allerede i 2007 beskrev Peter Nørgaard Larsen fra Statens Museum for Kunst sine bekymringer, vedrørende det stigende fokus på fagfællebedømmelse hos Slots- og Kulturstyrelsen, som man kan læse i forskningsdiskussionen. Men er der noget om snakken? Det bliver undersøgt i de følgende afsnit. Man kan se i flere af kvalitetsvurderingerne foretaget i 2014, og derefter, at fagfællebedømmelse bliver et centralt element for museernes forskning. Dette kommer til udtryk i kvalitetsvurderingen af Museum Lolland-Falster (2015), hvor der står: *Museet har yderligere publiceret 18 artikler i perioden 2011-14. Disse har formidrende og videnskabelig karakter, men anerkendes ikke formelt som forskning, fordi de ikke har været underkastet ekstern fagfællebedømmelse.*¹³⁹ Museet har dog også publiceret 15 værker, der er fagfællebedømte, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen er meget tilfredse med.¹⁴⁰ Fagfællebedømmelsen har erstattet forskningsevalueringens udvælgelse af hvad der er forskning og hvad der ikke er forskning. Modsat

¹³⁸ Slots- og Kulturstyrelsen: "Introduktion til Kvalitetsvurderinger", notat, januar 2016. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Introduktion_til_kvalitetsvurderinger_-_2016.pdf - d. 14.06.2017.

¹³⁹ Kvalitetsvurdering af Museum Lolland-Falster (2015), side 13.

¹⁴⁰ Kvalitetsvurdering af Museum Lolland-Falster (2015), side 13.

er Slots- og Kulturstyrelsen meget tilfredse med, at De Danske Kongers Kronologiske Samlinger på Rosenborg og Amalienborg (2012) – også kaldet Kongernes Samling - har udgivet fagfællebedømt forskning. Museet har endda lavet fagfællebedømt forskning på engelsk, der er fagfællebedømt i udlandet.¹⁴¹ Man kan se, at kravene til hvor meget forskning museerne skal lave, ikke har ændret sig, efter fagfællebedømmelsen har overtaget forskningsevalueringens plads. Men kan man se en forskel i Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af museerne? Gør fagfællebedømmelsen det sværere for museerne at forske. Er det fx sværere, at få godkendt en publikation som forskning eller bliver det mere besværligt at forske på de mindre museer og bliver forskning brugt af Slots- og Kulturstyrelsen som løftestang for at få museerne til at fusionere, som Ole Strandgaard i artiklen *Museerne og den hellige forskning* argumenterede for. Det undersøges nærmere i de følgende afsnit.

Et museum, der får ros for at have publiceret fagfællebedømt forskning, er med Moesgaard Museum (2011). I kvalitetsvurderingen, står der at *det er meget tilfredsstillende, at museet har en omfattende forskningsproduktion, der publiceres i relevante akademiske, fagfællebedømte medier og tidsskrifter nationalt og internationalt.*¹⁴² Kigger man på Moesgaards ressourcer, er museet blandt de større museer i Danmark. Ved kvalitetsvurderingen havde museet 77 ansatte, Moesgaard var i top ti målt på indtjening og modtog 25 millioner kroner i offentligt driftstilskud.¹⁴³ Modsat Museum Moesgaard er Morslands Historiske Museum (2011) et mindre museum. Ifølge kvalitetsvurderingen, havde Morslands Historiske Museum, hvad der svarede til 22 fastansatte i arbejdstimer (årsværk), men kun fire årsværk var videnskabelige medarbejdere og museet havde et samlet budget på ni millioner kroner.¹⁴⁴ Som tidligere nævnt, fik Morslands Historiske Museum to artikler godkendt som forskning, men ingen var publiceret i fagfællebedømte medier, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen ikke fandt tilfredsstillende.¹⁴⁵ Lignende kvalitetsvurderinger af store og små museer finder man mange af. Kvalitetsvurderingerne af Museum Moesgaard og Morslands Historiske Museum var foretaget før fagfællebedømmelsen, var det altafgørende element for museernes forskning. Vil man se det samme mønster efter fagfællebedømmelsen blev vigtigere i kvalitetsvurderingerne?

¹⁴¹ Kvalitetsvurdering af De Danske Kongers Kronologiske Samlinger på Rosenborg og Amalienborg (2012), side 9. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/dokumenter/Kvalitetsvurdering_-_Endelig_version.pdf - besøgt d. 4.7.2017.

¹⁴² Kvalitetsvurdering af Museum Moesgaard (2011), side 12. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Moesgaard.pdf - besøgt d. 12.7.2017.

¹⁴³ Kvalitetsvurdering af Museum Moesgaard (2011), side 8.

¹⁴⁴ Kvalitetsvurdering af Morslands Historiske museum (2011), side 7.

¹⁴⁵ Kvalitetsvurdering af Morslands Historiske Museum (2011), side 11.

Museum Sønderjylland (2015) er et større museum. Da kvalitetsvurderingen fandt sted, havde museet 128 fastansatte årsværk og en samlet omsætning på 81 mio. kr.¹⁴⁶ Slots- og Kulturstyrelsen fandt mængden af publiceret forskning meget tilfredsstillende. Museet fik også at vide, at *det er meget tilfredsstillende, at museet samarbejder med relevante partnere om sin forskning, og at den publiceres i forskellige typer af publikationer og i fagfællebedømte medier både nationalt og internationalt.*¹⁴⁷ Museum Sønderjylland havde ingen problemer med forskningen og fik endda forskningen fagfællebedømt i udlandet, hvilket tilfredsstillede Slots- og Kulturstyrelsen. Derimod, har et mindre museum som Museum Amager (2015) problemer med fagfællebedømmelsen. Slots- og Kulturstyrelsen finder det i første omgang tilfredsstillende, *at museet har vist, at det kan bedrive forskning på det forventede niveau, og har publiceret i et fagfællebedømt internationalt tidsskrift.*¹⁴⁸ Derimod mener Slots- og Kulturstyrelsen, at det ikke er tilfredsstillende, *at museet i perioden 2011-14 kun har publiceret én forskningsartikel.*¹⁴⁹ Til sammenligning havde Museum Amager en samlet omsætning på 4.7 mio. kr. og havde 6.6 årsværk, heraf var 2.2 videnskabelige medarbejdere¹⁵⁰ – langt færre ressourcer end Museum Sønderjylland eller Museum Moesgaard.

Kvindemuseet i Danmark (2015) er et andet eksempel på et mindre museum, der har problemer med fagfællebedømmelsen. Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, *at det er ikke tilfredsstillende, at museet ikke har produceret fagfællebedømt forskning over en fireårig periode.*¹⁵¹ Ifølge kvalitetsvurderingen, havde Kvindemuseet i Danmark en omsætning på 13.2 mio. kr. og rådede over 10.5 årsværk, hvoraf fire var videnskabelige medarbejdere.¹⁵² Endeligt, kan Limfjordsmuseet (2014) også nævnes som et eksempel. Limfjordsmuseet havde kun en enkel fagfællebedømt publikation, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen mener, at det ikke er helt tilfredsstillende: *at kun én forskningspublikation over de sidste fire år lever op til kriterierne for forskning efter det almene forskningsbegreb.*¹⁵³ Netop 2014 er et overgangsår for vurderingen af forskning i kvalitetsvurderingerne. I Limfjordsmuseets tilfælde, skal forskningen være fagfællebedømt for at blive godkendt som forskning i kvalitetsvurderingen.

¹⁴⁶ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 5.

¹⁴⁷ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 12.

¹⁴⁸ Kvalitetsvurdering af Museum Amager (2015), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurdering_2015_-_Museum_Amager.pdf - besøgt d. 13.7.2017.

¹⁴⁹ Kvalitetsvurdering af Museum Amager (2015), side 12.

¹⁵⁰ Kvalitetsvurdering af Museum Amager (2015), side 6.

¹⁵¹ Kvalitetsvurdering af Kvindemuseet i Danmark (2015), side 12. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurderingsrapport_Kvindemuseet_i_Danmark_i_Danmark.pdf - besøgt d. 13.7.2017.

¹⁵² Kvalitetsvurdering af Kvindemuseet i Danmark (2015), side 4.

¹⁵³ Kvalitetsvurdering af Limfjordsmuseet (2014), side 13.

Nogle elementer i vurderingerne er nye, mens andre elementer bliver prioriteret anderledes over tid. Et af disse, er museernes samarbejde med andre vidensinstitutioner i ind- og udland. Man kan se i kvalitetsvurderingerne, at Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af museernes samarbejde går fra, at blive vurderet som noget museerne bør forsøge, at etablere eller udvikle, til at være noget som Slots- og Kulturstyrelsen forventer, at museerne har. Her er Museum Sønderjylland (2015) og Danmark Mediemuseum (2011) eksempler. Danmarks Mediemuseum får en anbefaling af Slots- og Kulturstyrelsen, der lyder på at museet skal gøre forskningssamarbejder til en del af museets forskningsstrategi: *Strategien skal tillige omfatte museets plan for tilvejebringelse af ressourcer til forskning, forskningssamarbejder, publicering og kompetenceudvikling med henblik på at sikre forskningens niveau og kvalitet.*¹⁵⁴ Derimod er Slots- og Kulturstyrelsen meget tilfredse med Museum Sønderjylland, og *at museet samarbejder med relevante partnere om sin forskning.*¹⁵⁵ Ifølge kvalitetsvurderingen, samarbejder Museum Sønderjylland både med Syddansk Universitet samt museer på den tyske side af grænsen.

Et krav element, der bliver vurderet vigtigere over tid i forskningsvurderingerne, er Slots- og Kulturstyrelsens forventning om, at museerne vurderer forskningens udbytte i forhold til de ressourcemæssige omkostninger. Som oftest, kommer det til udtryk som en anbefaling i kvalitetsvurderingerne. Omkostningerne kan både måles i penge, medarbejdernes arbejdstid, omkostningerne ved publicering, osv. Slots- og Kulturstyrelsen har igennem hele specialets valgte periode haft krav om, at museerne skulle have en forskningsstrategi, hvor museet formulerer mål, om hvor meget forskning der skal produceres og hvordan museet når dertil – derunder også ressourcemæssigt. Men det over tid bliver det ressourcemæssige vigtigere. I slutningen af perioden bliver museerne direkte vurderet på, om deres forskning har været ressourcerne værd i forhold til museets forskningsstrategi i kvalitetsvurderingerne. Her er M/S Museet for Søfart et eksempel. Museet får at vide, at det ikke er helt tilfredsstillende, at: *forskningsstrategien ikke forholder sig til ressourceallokeringen til formålet.*¹⁵⁶ Slots- og Kulturstyrelsen vurderer ikke, om museerne bruger deres forskningsmæssige ressourcer forkert. Derimod, anbefaler Slots- og Kulturstyrelsen, nogle museer at genoverveje, hvorfor ressourcerne bliver brugt som de gør. Et eksempel på dette er Østfyns Museer, der får følgende anbefaling af Slots- og Kulturstyrelsen: *at museet overvejer hensigtsmæssigheden (og ressourceforbrug) ved opretholdelse af to adskilte årsskrifter.*¹⁵⁷ Indirekte spørger Slots- og Kulturstyrelsen, om det rentabelt, at have to publikationsveje for museets forskning. Desuden, får museet en anbefaling, der lyder på, at undersøge hvordan en større mængde af museets forskning, der kan blive fagfællebedømt, fx

¹⁵⁴ Kvalitetsvurdering af Danmarks Mediemuseum (2011), side 10.

¹⁵⁵ Kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland (2015), side 12.

¹⁵⁶ Kvalitetsvurdering af M/S Museet for Søfart (2016), side 12.

¹⁵⁷ Kvalitetsvurdering af Østfyns Museer (2015), side 12.

ved at museets årsskrift kommer på en autoritetsliste under Den Bibliometriske Forskningsindikator.¹⁵⁸ Museerne skal ikke kun vurdere, om forskningen har været ressourcerne værd. Museerne skal også, vurdere egen faglige profil og museets forskningsmæssige fokusområder. Man ser fx, at Vejle Museerne (2013) får den anbefaling af Slots- og Kulturstyrelsen: *at museet overvejer en yderligere indsnævring af forskningsindsatsens fokusområder og emner med afsæt i en evt. skærpelse af museets faglige profil inden for nyere tids kulturhistorie og kunsthistorie samt i forhold til evt. genovervejelse af den fastlagte tematisering af museets tværfaglige profil (jf. styrelsens anbefaling til museets arbejdsgrundlag). Dette med henblik på at prioritere og målrette museets ressourcer og indsats i forhold til den faglige profil samt sikre udvikling og niveau for forskningsindsatsen inden for alle tre fagområder.*¹⁵⁹ Slots- og Kulturstyrelsen mener, at Vejle Museernes faglige profil er for vidtrækkende indenfor kunst- og kulturhistorie, fx ved at samlingerne ikke har fællestræk eller handler om samme tematikker, hvilket er for ressourcemæssigt krævende i Slots- og kulturstyrelsens øjne.¹⁶⁰

I dette afsnit har man kunne læse, at kravene til museernes forskning har ændret sig i løbet af den seksårige periode, dette projekt arbejder med. Fagfællebedømmelse er blevet det centrale element i vurderingen af museernes publikationer, hvilket ikke er til de mindre museers fordel (målt på økonomi og årsværk). Slots- og Kulturstyrelsen har også mere fokus på, at forskningen skal være forskningstiden og ressourcerne værd i højere grad end tidligere.

7. Diskussion

Som man har kunne læse i forskningsdiskussionen, er holdningerne til forskning på museerne og hvilken rolle kvalitetsvurderingerne spiller meget forskellige. Fra Ole Strandgaard, der mener, at kravet om forskning er rigtigt og blot har til formål, at få de mindre museer til at fusionere. Christine Buhl Andersen mener, at kravene til museernes forskning, kan favorisere de ressourcemæssigt store museer. På den anden side, finder man eksempelvis Orla Madsen, der ikke har oplevet problemer med statens krav om forskning på museer. På Museum Sønderjylland er forskningen nærmest blevet en rettesnor for hele museets arbejde. Jane Sandberg kan også nævnes her, da hun mener, at museerne selv kan gøre noget ved de problemer som museerne har – her kan forskningen spille en vigtig rolle, fx manglende medieeksponering, som mange museer mener, at de mangler og at der bør være konsekvenser for museer med gentagne dårlige kvalitetsvurderinger. Signe

¹⁵⁸ Kvalitetsvurdering af Østfyns Museer (2015), side 12.

¹⁵⁹ Kvalitetsvurdering af Vejle Museerne (2013), side 11. Fundet online:

http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/institutioner/museer/Museumsdrift/Kvalitetsvurdering/Rapport_VejleMuseerne.pdf - besøgt d. 5.7.2017.

¹⁶⁰ Kvalitetsvurdering af Vejle Museerne (2013), side 6.

Sørensen mener, at museernes forskning kan blive deres eksistensberettigelse i fremtiden, hvor der vil være mere fokus på ressourcer og den strategiske fokus. Mine undersøgelser har vist, at Slots- og Kulturstyrelsen i vurderingen fokuserer på, at museernes forskningen skal være af faglig høj kvalitet (jf. det almene forskningsbegreb) men også på at det endelige produkt (forskningen) skal være ressourcerne værd – fokuset på at forskningen skal være ressourcernes værd, er især tydelig fra 2014 og derefter.

I Ellen Damgaards artikel fra 1997, kunne man læse, at Museum Lemvig blev opfordret til at fusionere med andre museer i og omkring Lemvig. Man kan argumentere for, at formålet med kvalitetsvurderingerne er, at få de mindre museer til slå sig sammen for at kunne indfri statens krav til museerne. Dette bliver yderligere underbygget af, at der i en længere periode var et afsnit i kvalitetsvurderingerne, der hed 'Museets fremtid', hvor museerne blev bedømt på, og anbefalet, hvordan fremtidsplanerne for museet så ud i et længere perspektiv. I den henseende mener Ole Strandgaard, at kravene til forskning skal få museerne til at fusionere. I mine undersøgelser, af statens krav til museernes forskning, har jeg dog ikke fundet noget, der skulle indikere, at fusioner skulle være formålet med kravene til forskning. Statens krav til museernes forskning er inspireret af OECD's definition, der ser forskning som et produkt, der kan måles og vejes internationalt, som Anne-Louise Sommer beskriver. Større museer har måske bedre muligheder for, at få forskning fagfællebedømt og/eller udgivet nationalt og internationalt. Ja, kvalitetsvurderingerne er en del af ny måde drive museer på, der er inspireret af new public management. Der er fokus på brug af ressourcer og kravet om fagfællebedømt forskning er til de større museers fordel – ligesom ph.d.-kravet til at søge penge i forskningspuljen. Men derfra og til entydigt, at sige, at forskningskravene er opsat med det formål, at få små museer til at fusionere, er der lang vej til.

Kirsten Hastrup, Hans Dam Christensen og Peter Nørgaard Larsen diskuterer alle begrebet museumsforskning, og hvad der gør, at museernes forskning har fået sit eget begreb. Alle er enige, om at museumsforskning er tæt forbundet til genstanden, om end der er mindre uenigheder om præcist, hvor forbundne de to ting er (og om museer gerne må forske uden baggrund i genstandene). Lovgivningen siger, at museumsforskning *er* forskning i museernes genstande – uden genstande ville der ingen museumsforskning være. Derimod, har mine undersøgelser vist, at Slots- og Kulturstyrelsen vurderer museerne på, om de forsker indenfor museets vedtægtsbestemte ansvarsområde. I kvalitetsvurderingerne bliver det aldrig nævnt, om museerne har baseret eller inddraget genstande i forskningen – udelukkende om det falder indenfor ansvarsområde. Der er dog den sammenhæng mellem forskning og genstande, at Slots- og Kulturstyrelsen gerne ser, at museerne bruger forskning som en rettesnor for, hvad der skal indsamles, så forskning og indsamling arbejder sammen.

Som Kirsten Drotner beskrev, har universiteterne forskningsfrihed, men samtidig skal universiteterne foretage strategiske prioriteringer i forskningen. På samme måde kan man argumentere for, at museernes forskning også er karakteriseret ved manglende forskningsfrihed. For eksempel, må museernes kun forske indenfor deres ansvarsområde og skal gerne nå forske i hele ansvarsområdet – både tematisk og periodemæssigt. Til gengæld, er der ikke krav til, hvilken type forskning som museerne skal lave. Typisk er det historieforskning, som museerne publicerer, men museerne må gerne inkludere etnologi, sociologi eller andre relaterede videnskaber. Museerne skal også vurdere før og efter forskningsprocessen starter, om den publiceret forskning bliver/har været ressourcerne og mandskabstimerne værd, hvilket på universiteterne ville blive kaldt for strategiske prioriteringer.

Den danske stats krav til de statsanerkendte museers forskning, stemmer til dels, overens med Mertons fire normer. Museernes forskning skal gøres tilgængelig for andre fagfæller. Forskningen bliver også vurderet ud fra "fælles accepterede krav" – som staten dog har opsat. Et af statens krav er, at forskningen skal placere sig selv, i forhold til eksisterende forskning, hvilket er i henhold til Mertons fjerde norm, organized scepticism. Der er dog også forskelle. Museernes forskning ikke er uden politiske interesser, og forskningen bliver også finansieret af staten og kommunen. Dette stemmer ikke overens med Mertons tredje norm, om den politiske og økonomiske upartiske forskning. Ifølge Mertons idealistiske normer, kan man ikke betegne noget som forskning, hvis det ikke udfylder alle fire normer. Man kan diskutere, om museumsforskning er en speciel type af forskning, ligesom litteraturen gør. Denne gang, er diskussionen ikke om det forskningens indhold. Derimod handler det om, hvilke krav der er til forskningen og museernes forskning har andre forudsætninger end anden forskning. Museernes forskning er karakteriseret ved, at være forbundet til museets ansvarsområde og at der skal forskes i hele ansvarsområde. Man kan argumentere for, at museer med et tematisk ansvarsområde har bedre muligheder for at forske end museer med et geografisk ansvarsområde. Museer med et tematisk ansvarsområde, potentielt har større muligheder for, at publicere forskning internationalt og at få fagfællebedømt forskningen, fordi der kan være flere interessenter i udlandet.

8. Konklusion

I dette speciale, er det kun de statsanerkendte museer med kulturhistorie som ansvarsområde, der er inddraget. På den ene side betyder det, at undersøgelsen har været præcis omkring de kulturhistoriske museers forskning. Men svarene kan ikke bredes ud på de naturhistoriske eller kunsthistoriske museer, da der (sandsynligvis) er anderledes forskningstraditioner. Empirien, der har været brugt, er skabt af Slots- og Kulturstyrelsen, og er derfor udtryk for Slots- og Kulturstyrelsens oplevelse af museernes forskningsindsats og hvordan forskningsindsatsen stemmer overens med lovgivningen samt de anbefalinger, som Slots- og Kulturstyrelsen sender til de statsanerkendte museer.

Gennem analysen af kvalitetsvurderingerne er det vist, at der er mange forskelligartede krav, som de statsanerkendte museer skal indfri for, at forske i henhold til den danske stats forventninger til museernes forskning. Der er både kvalitative og kvantitative forventninger, såsom at producere et (udefineret) antal forskningspublikationer eller at indfri det almene forskningsbegrebs tre niveauer. Problemet er, i nogle tilfælde, at nogle af disse krav ikke er skrevet ned. Derimod, bliver hvert museum vurderet individuelt af Slots- og Kulturstyrelsen, fx når Slots- og Kulturstyrelsen tager hensyn til de (ressourcemæssigt) mindre museer eller bedømmer det samme krav på forskellige måder.

Der er ingen minimums- eller maksimumsgrænse for, hvor meget forskning museerne skal publicere. Mine undersøgelser har vist, at Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse, hvis museet har publiceret under tre publikationer på fire år. Har museet derimod produceret 12 publikationer, eller derover, erklærer Slots- og Kulturstyrelsen sig tilfredse. Derimellem er gråt felt. Mine undersøgelser har vist, at Slots- og Kulturstyrelsen også tager hensyn til museets størrelse og antallet af videnskabelige ansatte, når de vurderer mængden af forskning. Kigger man på hvor meget forskning, som museet har publiceret pr medarbejder, ser man, at Slots- og Kulturstyrelsen er tilfredse, hvis museet har publiceret 1,0 forskningspublikationer (eller derover) pr videnskabelige medarbejdere.

Der er et utal af krav til forskningens indhold og processen bag forskningen. Museet skal have en forskningsstrategi, hvor de videnskabelige medarbejdere har en procentdel af deres arbejdstid afsat tid til at forske, der skal være en plan for forskningen: hvilke medier skal den udgives gennem, osv. Undersøger man det indholdsmæssige i forskningen, så erklærer Slots- og Kulturstyrelsen sig tilfredse, når forskningen, fx er annoteret, er skrevet til fagfæller og ikke mindst, skal forskningen forholde sig til den eksisterende litteratur om emnet og placere forskning i forhold til den.

Der har været en udvikling over tid af kravene til museernes forskning. Den største ændring er, at fagfællebedømmelsen er blevet vigtigere. Fra 2011 til 2013 var fagfællebedømmelse et element, som Slots-

og Kulturstyrelsen var meget tilfredse med, hvis museet havde publiceret fagfællebedømt forskning. Men det var ikke et krav, at forskningen skulle være fagfællebedømt. Fra 2014, og derefter, er fagfællebedømmelsen blevet kravet, der definerer om den enkelte publikation er forskning eller ej. Man kan argumentere for, at Forskningsrådets arbejde var en form for fagfællebedømmelse af museernes forskning fra Slots- og Kulturstyrelsen side. Mine undersøgelser har vist, at nogle krav bliver vurderet som værende vigtigere over tid eller op- eller nedprioriteret, fx at forskningsstrategien skal indeholde mål for brug af ressourcer samt at evalueringen af forskningen og om forskningen har været ressourcerne værd, er blevet vigtigere i den sidste halvdel af min valgte periode. Derimod er det almene forskningsbegreb blevet mindre vigtig i kvalitetsvurderingerne, fx ved at Slots- og Kulturstyrelsen ikke længere erklærer sig tilfredse, hvis forskningen indfrier det almene forskningsbegrebs niveauer. Dog skal museerne stadig forske i henhold til det almene forskningsbegreb.

9. Litteraturliste

- Andersen, Ib: *"Den skinbarlige virkelighed"*, Samfundslitteratur, 1. udg, 2008.
- Bøgh, Mikkel: *"Hvad er museets rolle, når verden brænder?"*, i Berlingske Tidende, 21.6.2017. Fundet online: <https://www.b.dk/kronikker/hvad-er-museets-rolle-naar-verden-braender> - besøgt d. 26.6.2017.
- Bøttcher, Thomas: *"Museerne bliver langsomt klogere"*, i: Magisterbladet d. 11.3.2016. Fundet online via: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2016/032016/032016_p52 – senest besøgt d. 31.5.2017.
- Bøttcher, Thomas: *"Museerne frygter, at ny museumslov svækker formidlingen"*, i Magisterbladet d. 14.12.2012, fundet online: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2012/202012/202012_p22 - besøgt d. 4.5.2017.
- Bøttcher, Thomas: *"Og der skal forskes"*, i: Magisterbladet d. 8.2.2013. Fundet online: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2013/022013/022013_p28 - senest besøgt d. 31.5.2017
- Chalmer, Alan: *"What is this thing called science?"*, Hackett Publishing Company, 4. Udg., 2013
- Christensen, Hans Dam: *"Hvad er et museum? Den danske museumslov mellem teori og praksis"*, 2007. Fundet online: <http://docplayer.dk/22974-Hvad-er-et-museum-den-danske-museumslov-mellem-teori-og-praksis.html> - besøgt d. 10.7.2017.
- Christensen, Hans Dam: *"Museumsforskning og forskningsformidling"*, Ny Dansk Museologi, 2005, red. Ane Hejlskov Larsen og Bruno Ingemann.
- Cole, Stephen: *"Merton's contribution to the sociology of science"*, Social Studies of Science, vol. 34, december 2004, side 829-844.
- Damgaard, Ellen: *"Kvalitetsvurdering – hvordan og hvorfor"*, FRAM: Fra Ringkøbing Amts Museer, 1998, side 55-62.
- Drotner, Kirsten: *"Hvad er egentlig fri forskning? fire formodninger og et faktum"*, Magasinet Humaniora, maj 2009, side 4-8.
- Drotner, Kirsten & Christensen, Hans Dam: *"New modes of collaboration and quality development"*, Nordisk Museologi, 2013:1, side 125-127.
- Drotner, Kirsten & Christensen, Hans Dam: *"Synergi i Museumsforskning"*, i: Danske Museer, temanummer, februar 2013.
- Emmeche, Claus & Faye, Jan (redaktører): *"Hvad er forskning?"*, Nyt fra samfundsvidenskaberne, 1. udg., 2010.
- Gundestrup, Bente: *"Kunstkammeret 1650-1825 og dets betydning for dannelsen af det nationale museumsvesen i Danmark"*, i: Ny Dansk Museologi, Aarhus Universitetsforlag, 2005, side 13-36.

- Hastrup, Kirsten: "*Designforskning: mellem materialitet og socialitet*", Danmarks Designskole, 2006.
- Himmelstrup, Kristian: "*Kulturformidling – Grundbog for kulturens former og institutioner*", kapitel 4 – Kulturpolitikker, Hans Reitzels Forlag, 1. udg., 2013, side 54-114.
- Johannesen, Erik: "*Nationalmuseet og forskningen*", Danske Museer, 1995:3, side 14-19
- Johansen, Anders: "*Museumsforskning som museumsudvikling*", Nordisk Museologi, 2000:2, side 59-68.
- Kjærgaard, Peter C.: "*Vidensamfundets korttidshukommelse*", Information d. 26.5.2006. Fundet online via: <https://www.information.dk/2007/07/videnssamfundets-korttidshukommelse> - senest besøgt d. 31.5.2017.
- Kristensen, Bent Egaa: "*Historisk Metode*", Hans Reitzels Forlag, 1. udg., 2007.
- Kulturministeriet: "*Forskningsstrategi for Kulturministeriets område*", rapport, 2009. Fundet online: http://kum.dk/uploads/tx_templavoila/Forskningsrapport_2009.pdf – d. 14.06.2017.
- Kulturministeriet: "*God ledelse i selvejende kulturinstitutioner*", (redegørelse) 2011. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Museer/Museumsdrift/Redegoerelse_god_ledelse.pdf - besøgt d. 13.7.2017.
- Kulturministeriet: "*Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer*", januar 2016. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Krav_og_anbefalinger_til_statsanerkendte_museer_-_final.docx.pdf - besøgt d. 14.06.2017.
- Kulturministeriet: "*Udredning om fremtidens museumslandskab*" (rapport), april 2011. Fundet online: <http://kum.dk/publikationer/2011/udredning-om-fremtidens-museumslandskab/> - besøgt d. 11.7.2017.
- Kyndrup, Morten: "*At gøre forskel*", Nordisk Arkitekturforskning, 2003:1, side 9-15. Fundet online: arkitekturforskning.net/na/article/download/254/214 – besøgt d. 4.4.2017.
- Larsen, Peder Olesen: "*Forskningens Verden – prydhave, nyttehave, vildnis*", Aarhus Universitetsforlag, 1. udg., 2003.
- Lotz, Katrine: "*Transparens, Originalitet og Gyldighed*", i: Nordisk Arkitekturforskning, 2003: 1, side 75-87.
- Madsen, Orla: "*Forskning på Museum Sønderjylland*", i: Danske Museer, temanummer, februar 2013
- Magisterbladet: "*Kulturarv i Krise*", I: Magisterbladet d. 17.5.2014. Fundet online: http://magisterbladet.dk/magisterbladet/2014/052014/052014_p28 - besøgt s. 10.7.2017.

- Merton, Robert K.: *"Science and the social order"*, Philosophy of Science, vol. 5, juli 1938, side 321-337. Fundet online: <http://www.jstor.org/stable/184838> - d. 12.2.2017.
- Nørretranders, Tor: *"Videnskabsvurdering: forskning, fremtid og folkestyre"*, Gyldendal, 1. udg., 1987.
- Organisationen Danske Museer: *"Væsentlige museumspolitiske synspunkter og udsagn"*, 2013. Fundet online: <http://www.dkmuseer.dk/content/museumspolitiske-synspunkter-fra-odm> - besøgt d. 20.6.2017.
- Roesdahl, Else: *"Om museer og forskning – set fra universitetet"*, Danske Museer, nr. 1, 1997, side 27-29.
- Sandberg, Jane: *"Museer som forretning"*, Museum Enigma, offentliggjort d. 19.8.2016. Fundet online: <http://www.enigma.dk/2016/08/19/museer-som-forretning/> - besøgt d. 27.7.2017.
- Sandberg, Jane: *"Museerne har problemer med lovgivningen"*, i Politiken d. 19.8.2013, fundet online: <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5471330/Museer-har-store-problemer-med-loven> - besøgt d. 4.5.2017.
- Slots- og Kulturstyrelsen: *"Introduktion til Kvalitetsvurderinger"*, notat, januar 2016. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Introduktion_til_kvalitetsvurderinger_-_2016.pdf - d. 14.06.2017.
- Slots- og Kulturstyrelsen: *"Strategi for tilsyn med statsanerkendte museer"*, december 2014. Fundet online: <http://docplayer.dk/8851462-Strategi-for-tilsyn-med-statsanerkendte-museer.html> - besøgt d. 11.6.2017.
- Slots- og Kulturstyrelsen: *"Strategi for tilsyn med statsanerkendte museer"*, januar 2016. Fundet online: http://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Strategi_for_tilsyn_med_statsanerkendte_museer_-_2016.pdf - besøgt d. 11.7.2017.
- Sommer, Anne-Louise: *"Forskning er forskning er forskning... eller?"*, i: Danske Museer, temanummer, februar 2013.
- Strandgaard, Kirsten: *"Museumsforskning? Kan vi samles om nogle emner? Eller..."*, i Danske Museer, april 1992.
- Strandgaard, Ole: *"Museerne og den hellige forskning"*, i: Danske Museer, temanummer, februar 2013.
- Sørensen, Signe M.E.: *"Den museale forsknings fremtidsudsigter"*, I: Nordisk Museologi, 2008: 2, side 202-215. Fundet online: http://www.nordiskmuseologi.org/Gamle%20numre/NM_mat%201-2-2008.pdf – besøgt d. 24.4.2017.

- Toftgaard, Jens: *"Forskning i stedets betydning – udvikling af en forskningsstrategi ved Odense Bys Museer"*, Fynske Minder 2013 (årbog). Fundet online:
http://museum.odense.dk/media/10812534/Fynske_minder_2013_forskning.pdf - d. 3.3.2017.
- Torp, Ole: *"Museerne ved en korsvej"*, Nordjyske Medier, 13.4.2017. Fundet online via:
<https://nordjyske.dk/nyheder/museerne-ved-en-korsvej/d20385b8-56ea-4476-8182-e43e34ead77d> - besøgt d. 26.6.2017.
- Ziman, John M.: *"An introduction to science studies"*, Cambridge University Press, 1. Udg., 1984.
- Ziman, John M.: *"The Rise of the Concept of 'Strategic' Research"*, Cambridge University Press, 1. Udg., 1994

9.1. Internet:

- Dansk Jødisk Museums vedtægter: <http://jewmus.dk/om-museet/vedtaegter/> - besøgt d. 30.6.2017.
- Erhvervsfremmestyrelsen:
<http://www.statensnet.dk/pligtarkiv/fremvis.pl?vaerkid=12896&reprid=0&filid=1310&iarkiv=1> – besøgt d. 26.6.2017.
- Museum Lolland-Falster: <http://aabne-samlinger.dk/femernforbindelsen/femernforbindelsen/nyheder/2015/%C3%A5ben-udgravning/> - besøgt d. 26.06.2017
- Museumsloven. Fundet online: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=162504> – besøgt d. 12.7.2017.
- OECD: *Frascati Manualen*, 2002 revisionen. Fundet online d. 12. 6.2017:
http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Frascati.pdf
- Slots- og Kulturstyrelsen: Kvalitetsvurdering af statsanerkendte museer. Fundet online via:
<http://slks.dk/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering/> - besøgt d. 12.6.2017.